

Illustreret Tidende.

Nr. 353.]

Udkommer hver Søndag.

— København den 1. Juli 1866. —

2 Rdlr. Qvartalet.

[7de Bind.

Indhold.

Aarhus. — Uds paa Mollen, af G. R. — Ugens Politik. — Krigsbilleder: Fæstningerne Dimiug og Verona samt et Husarregiments Afmarche fra Pesth. — Den fortrollede Kaffeovn, efter det Engelse. — Meddelelser af blandet Indhold. — Duet for to Violiner, af G. S. Pauli.

Aarhus.

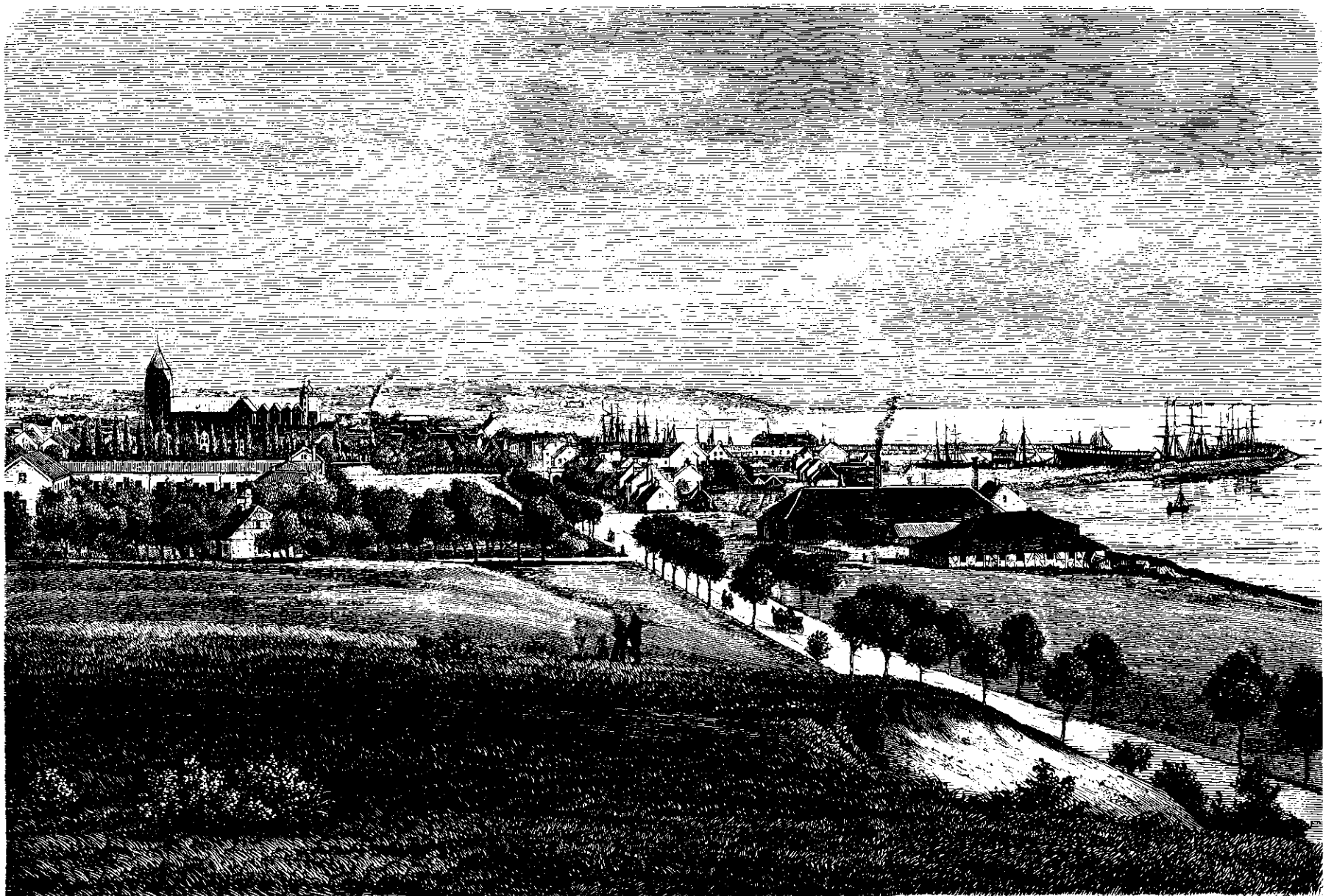
(Fra vor Correspondent.)

I vor Tid, da man har saa vanskeligt ved at komme overens om Reglerne for Rettskrivningen, saa at omtrent hver Forfatter har sin egen Maade at stave Ordene paa, er det maaskee ikke af Veien at begynde disse leilighedsviis fremkomne Linier med den orthographiske Bemærkning, at Byens Navn rettest skrives saaledes som Dverstriften viser det, og ikke

Aarhus; Navnet kommer nemlig af Ar, Genetivformen af et Ord, der betyder en Aa, og Os, ligesom det latinske ostium, en Munding, og det passer saaledes meget godt med de tilstedeværende factiske Omstændigheder, idet Byen virkelig ligger ved en Aa, hvis Udlob endnu den Dag i Dag med et andet gammelt dansk Ord kaldes „Windet“ i Analogi med Kjerterminde, Nymindesgab o. s. v. Man behøver altsaa ikke at frygte for at gjøre nogen Concession til Modstanderne af Dobbeltvocal-Systemet ved at bruge denne Skrivemaade, thi Navnet har slet Intet med „huus“ at bestille, og det kan dog ingen virkelig Betydning have, at den feilagtige Stave- maade i Tidens Lob i den Grad har vundet Hævd, at endog Byens Vaaben har indrettet sine symboliske Tegne derefter. Dette viser nemlig nu for Tiden et Huus med tre Aarer, medens dog det ældste Segl fra 1421 — Capitlets Segl — ikke kjender noget til denne forvanskede Symbolik, men i al

Fromhed og Enfoldighed giver et Billede af de to hellige Fædre St. Clemens — Domkirkens Skytspatron — og St. Paul, og nedenunder en Aa.

Efter dette Offer paa Sproggrandferiets Alter vende vi os igjen til Teyten — den Teyt, der skal ledsage vor Tegning af Byen og som, efter hvad vi ovenfor sagde, kun er fremkommen leilighedsviis, idet jo Byen i den forløbne Age har været Gjenstand for en større Opmærksomhed end almindeligt, paa Grund af det her afholdte tiende danske Landmands- møde, fra hvilket vi i vort næste Numer haabe at kunne levere nogle Penne- og Blyantstegninger. Jeg vil derfor ikke give nogen grundig og omfattende Fremstilling af Byens historiske, topographiske og commercielle Forhold, men kun et flygtigt Blik paa disse, der kan lade det indre Die modtage et lignende Overblik som det, Tegningen frembyder for det ydre.

Aarhus. Efter et Photographi af A. Frijs.

hvad saaledes den historiske Side af Fremstillingen angaaer, da vilde det føre os for vidt at forfølge Byens Historie tilbage til de tidligste Tider, efter som Aarhus er en af Danmarks ældste Kjøbstæder. Den nævnes allerede i et kejserligt Diplom fra Aaret 965, og kan saaledes i det allers længste om hundrede Aar feire sin tusindaarige Bestaaen. Desuagtet gjør Byen langt mindre end mange andre Stæder Indtrykket af at være en gammel By, hvilket har sin Grund i, at den gjentagne Gange har været hjemføgt af store Ildsvaader, blandt hvilke især de 1472 og 1556 anrettede store Ødelæggelser. Af de andre Hjemføgelser, som dens Historie melder om, ville vi forbigaae de mange Gjenordigheder, som Danmarks Krige med Sverige og Tydskland have paaført den, og kun nævne den voldsomme Pest, der 1578 bortrød over 2200 Mennesker. Vi kunne da ovenpaa disse alvorlige og vederhæftige Data, hvortil endnu kan føies, at Aarhus er Hødestedet for de berømte danske Mænd Ole Worm, Ole Romer, Erik Pontoppidan og Laurids de Thurah, og at Hans Raufen har gaaet i Skole her hos Morten Borup, fortælle to historiske Curiosa, som ere at melde om Byen. Det ene er det, at den sidste Hegeproces her i Landet blev ført i Aarhus. Det var i det Herrens Aar 1686 — altsaa ifkun 180 Aar siden — at der blev anlagt Sag imod Karen Madsdatter, der ved sin Sortekunst havde forgjort — man tænke sig hendes Frækhed! — Byens konstituerede Borgemeister, vellyrdige Hr. Jens Lauritzen Bjerre. Som med de fleste af de Hege, der bleve grebne i ulovlig Omgang med det Overnaturlige, var man ogsaa her Vidne til den psykologiske Mærkværdighed — der dog finder sin Forklaring, naar man har Pinebænkens i mente — at hun tilstod sig skyldig i den angivne Forbrydelse, og som en Følge heraf blev dømt til Baal og Brand, en Dom, der dog ikke blev eksekveret, da Regjeringen lagde sig derimellem. Det andet Curiosum, der kan meddeles om Byen, er det, at Aarhus egentlig er første Opfinder af den i den senere Tid saa meget yndede probate Guur mod Opløb: Overstraaing med koldt Vand. Ved Frederik V's Bryllup var der stor Stads i Aarhus, og Byens Notabiliteter vare forsamlede til en festlig Souper i Rectorboligen, medens der var hørt Sprøiter op i Nærheden af Bygningen for det Tilfældes Skyld, at Illuminationen og Ispvæverieret skulde foraarsage Ildsvaade. Men da de nysgjerrige Klynger om Festhuset, hvilke efter en gammel endnu ikke heelt uddød Skik meente at have Ret til at betragte Bryllupshøitidelighederne gennem de utildækkede Vinduer, bleve tætte og tæt-tættene, og af Indiscretion lode sig forlede til at tilfidefætte den Respect, de skyldte den høie Dyrighed, benyttede Straalemesteren sine Sprøiter til at dæmpe Nysgjerrighedens Hede, og blev saaledes første Opfinder af en Fremgangsmaade, der først i den sidste Halvdel af det nittende Aarhundrede har vundet sin rette Anerkjendelse og er bleven anvendt med Held i Christiania og Kjøbenhavn.

Saa meget af det Historiske. Hvad Byens topografiske Forhold angaaer, da er det noksom bekendt, at Aarhus indtager en høj Plads med Hensyn til Omegnens Skønhed. Indseilingen er henrivende deilig, og Byen præfenterer sig fra Søfiden i et herligt Panorama, med sine hyggelige Guse leirde ved den Hoden af den imponerende Domkirke, og omgivet paa begge Sider af de prægtige Høis- og Marselisborg-Skove. Disse Skove gjøre Byens Omegn til et malerisk Terrain og til et yndet Tilflugtssted for Indbyggerne, og der er ved forskjellige Anlæg sørgt for Skønheden og Behvemmeligheden. Men ogsaa selve Byen har sine meget skønne Partier, og navnlig er den smukke Promenade „Stolebakken“ og hele Partiet ved Havnen overordentligt tiltalende. Forvet med Domkirken frembyder atter en Interesse af en anden Art; Domkirken er som bekendt en af de ældste i Danmark, men Aarhus eier dog endnu en Kirke, der er ældre, nemlig den i saa mange Henseender interessante Frue-Kirke, der er opført 1182 og oprindeligt var en Klosterkirke, hvoraf den endnu bærer tydelige Spor. Begge disse middelalderlige Monumenter høre naturligvis til Byens mærkeligste Seeværdigheder, men for Næsten har Aarhus andre for en Kjøbstad sjældne Sager at fremvise, og det baade fra den aller-ældste og fra den allernyeste Tid; den har nemlig baade en antikvarisk Samling, der er rig paa smukke og sjældne Exemplarer af Ildsager, og en Malerisamling, der indeholder flere af vore nyere Maleres bedste Arbejder. Blandt fremragende Bygninger maae endnu nævnes det smukke Raadhuus i Christian V's Stil og den nyelig opførte Rectorbolig saavel som Batinz- og Kristolkerne; den — desværre — saa overordentlig store Sindsfygeanstalt for Nørrejylland findes lige udenfor Aarhus.

Naar vi endvidere blandt Byens nyere Bygninger fremhæve Jernbanestationen og Børsbygningen, saa have vi her en passende Overgang fra det Topografiske til det Commerciale. Med Hensyn til denne sidstnævnte, meget vigtige Side af en Byes Udvikling, kan Aarhus med Stolthed betragte sin Fremgang i de senere Aar, der har gjort den til Jyllands vigtigste og en af Danmarks betydningsfuldeste Pladser. Den Tid er forbi, da man kunde opleve en heft Dvødssee ved at seile „fra Kallundborg til Mars“. Nu for Tiden gaaer der hver Dag Dampskib mellem Korsør og Aarhus,

og tilbage igjen, saa at Aarhusianerne læse denne fligge-rede Fremstilling af deres hjemlige Forhold samme Dag, som den læses i Kjøbenhavn. Det storartede Havneanlæg har gjort den allerede iforveien fortrinlige Havn endnu bedre, og Selgerne heraf have vist sig i en meget livlig Trafik, saa at der bestandigt er Bevægelse og Hædsel ved Havnen. Dertil kommer, at Aarhus nu ved Jernbaneanlægget bliver Knudepunktet for de jydste Jernveje; en Filial af Nationalbanken bidrager til at lette Handel og Omsætning, og Byen udvikler sig saa rask, at den allerede nu har over 12,000 Indbyggere, medens Antallet ved Folketællingen i 1834 kun var det halve.

Enhver vil i det hele taget, ved et Besøg her i Aarhus, ligesom jeg modtage det Indtryk, at det er en By, der i alle Henseender er i stærk Fremgang, og, hvad mere er, at det er en By, hvor de aandelige og materielle Interesser paa en smuk Maade arbeide Haand i Haand. Man bliver behageligt berørt af det hele humane og kultiverede Præg, som Livet har antaget, medens man paa den anden Side vanskeligt i vort lille Land skal finde noget fra Naturens Side mere be-gunstiget Sted end Aarhus. Dette er en Kjendsgjerning, som bekræftes af de mange Tusinder, der i disse Dage ere samlede paa Byens Grund, som Deeltagere i eller Tilskuere ved den tiende danske Landmandsforsamling.

Lys paa Mollen.

(Sagen Spøgelseshistorie.)

I Anledning af sit Sølvbryllup havde Grosferer Penning Brandt indbudt endel gamle Venner, hvortil Meddelelsen af disse Linier ogsaa hørte. Det var et Slags Andendagsbryllup; thi selve Høitidsdagen var allerede fejret solenniter — Grosfereren førte et stort Huus for Handelsvenner, et hjerteligere dito for Hjertevener.

Da den gode Vin havde fremkaldt behørig Stemning, opfordrede en Tilstedeværende Hr. Brandt — ikke just til at synge, men til at fortælle os sin Frierhistorie. Intet kan være mere passende, paafødt den Almodende, end et saadant dristigt Tilbageblik, naar et Kvartskel af Samlivet er gennemvandet. Erindringerne ligesom klares, naar man dvæler ved en saa betydningsfuld Milepæl.

Efter de sædvanlige Undskyldninger med Historiens Ubetydelighed o. s. v., bekvemmede den fornyede Brudgom sig til at imødekomme vort Dnske og begyndte saaledes:

„I min Ungdom havde jeg tre Passioner. Min faible, eller — som man nok nu siger — mit Sværm var: Philosophi, Astronomi og Johanne Marie.“

Vi stak Alle i at lee. Det var os umuligt at tænke os den stive Børsmænd som Philosoph og Stjernefiger, især i Forbindelse med det tredje Blad i det nævnte Kløver.

„Immanuel Kant“ — vedblev han ufortrødent og uden at ændre vor Latter — „var bleven mit Idol. Dermed forholdt det sig paa følgende Maade. Til min salig Fader, en myndig Sæbudyder og streng Kjøbmand af den gamle Skole, kom stundom en lille, complet skaldet Person, der var Spottefjende for de yngre Contoirfolk, men betragtedes af vor ældre og alvorligere Bogholder med en vis Respect, hvilken smittede mig. Han havde været Handelsmand, spillede Skakt og var nu Tæller i Banken, en saare bestreden Stilling; men det var Philosophi, meente Bogholderen, han var lærd nok til at blive huadsomhelst nede i Tydskland, hvor man bedre forstod sig paa det Dybe og Høie. Forresten maa jeg bemærke, at Datidens Pengevesen gjorde det af Bigtighed for visse Handelende, hvoriblandt min Fader, at holde gode Miner med Tællerne i Banken, hvor underordnet end denne Post synes, og paa Grund af adskillige Billigheder i Aarets Løb behandlede derfor den lille Skaldede med megen Boreksomhed i Forbindelse med en god Profost, naar han ved Kvartalets Slutning afslagde os et Besøg, for at oppebære en Douceur. Denne Personage havde under Faldissementet, formodentlig for at adspredde sig, faaet det underlige Indfald at læse Kants „Evide Fred“, og paa Basis heraf at studere videre. Hvad han ikke allerede var forstyret over sit Handelsuheld og af Ræringsforger, blev han det naturligvis ved at kaste sig over et Studium, hvortil han manglede alle Forbundskaber. Imidlertid havde han Titum nok til at lære adskillige Brudstykker af nævnte Philosophs Skrifter paa Ranske, og slog da om sig med Sætninger heraf, ligesom de hellige stundom segte med udrøene Bibelsteder islang og ispræng, hvadenten de passe eller ikke. Dette imponerede Bogholderen og gjaldt hos ham for overmenneskelig Værdom.

— En Søndagformiddag, da min Fader var gaaet i Kirke, skjød det var en temmelig travl Tid, kom Strøm, saaledes hed Tælleren, for at gjøre sin sædvanlige Kvartalsvisit. Forskjellige Klaffer hollandsk Genever vare sendte vort Huus til Prøve paa et større Parti, og man var just ifærd med at aabne Bouteillerne og gradere Væerne, da Philosophen blev meldt. De overgivne Contoirbesjente besluttede at benytte Leiligheden; de aftalte at drkke Kants ærværdige Discipel paa Væsen, ifjænkede ham slittig Genever, og trods Bogholderens godmodige Opposition, lykkedes det dem at faae Strøm betydeligt opstammet. Han vilde absolut holde et philosophif

foredrag, og Skalkene gif med største Fornøielse ind paa Forslaget. Et Katheder blev i Hast lavet af en Skrivepult, og nu vrøvlde han en Høben om civitas maxima, Føderalisme, almindelig Verdensfred o. s. v., til usigelig Morstab for det taknemmelige Auditorium. Midt under en forceret Applaus kom jeg ubemærket ind i Contoiret, og — Pokker maa vide, hvorledes det gif til! — istedetfor at lee eller ærgre mig over den gamle Mars taabelige Snaf, fandt jeg hans Tale fuld af Vidsdom, rimeligvis fordi jeg ikke forstod det Mindste deraf. Den Svrighed og Bynd, hvormed han udbredte sig, i Forbindelse med Bogholderens stille Andagt, samt de Gavtype af Skriverens mesterligt fremhyklede Enthousiasme, bestaf mig. Hans af Genever og Salvelie glødende Rasin, end yderligere forheiliget ved den glindsende Skaldethed, gjorde et mægtigt Indtryk paa mig — jeg vilde ogsaa være Philosoph, laante nogle derom handelnde Skrifter af Hr. Strøm, og fordybede mig i Euler, Richte og fornemmelig Kant, fastende Rinaldo, Mazarino og de tolv sovende Somfruer i Sæbekjælderens, som mig og Philosophen uværdig Lecture. Saaledes, Børn! blev jeg bragt til Grandstfning over Tingenes Væsen og sidste Grunde. Det var — ærligt tal — Forsængelighed, som ledte mig ind i denne Væ, for at søge Nilens Rilder.“

Vi vare enige om, at det eensformige Liv, han havde ført i den strenge Faders Huus, hvor Alt gif som et reguleret Uhrværk og hvert overflodigt Ord fremkaldte en utaalmodig Stampen i Gulvet, eller en Dreining af Parykken, som behudede et Uveir, nok var istand til at lade Strøms Ordgyderi gjelde for Vektalenhed og omgive den stakkels Tæller med en Nimbus, der blændede det unge Menneske og vakte Mythen hos ham til ogsaa at stræbe efter sig en Glorie. Giferat have udtalt denne vor Indrømmelse, tog Penning Brandt atter til orde:

„Forsængelighed var det da ogsaa, kan jeg tænke, som gjorde mig til Astronom. Jeg gif en Aften, i Juni Maaned 1815, igennem Kjøbmagergade. Pludselig hørte jeg Basuntøner ligesom fra Himmelen. Det var dog kun fra Rundetaarn. Thomas Bugge, vor berømte Astronom og Mathematiker, var død; man bragte ham et sidste Farvel fra det ophøiede Standpunkt, hvor han havde tilbragt saa mangen natlig Time, for at betragte Stjernernes Løb. Det greb mig mægtigt. Mere dog en Anekdot, som en Mand fortalte i Kan-nikstræde, hvor en stor Mængde Folk havde samlet sig, for at høre Choralen fra Laarnet. Der havde nemlig en Aften været en Maaneførmørkelse, og Kong Frederik VI havde faaet Lyst til at see den fra Rundetaarns Observatorium. Bugge opstillede en Skiffert imod Maanen og bød underdanigt Monarchen at tage Phænomenet i allernaadigt Diefyn. Hestig og ilter i sine Bevægelser, som den hvidh, de Frederik var, stoder han til Instrumentet, saa at det kommer ganske ud af Sigtelinien. Skedestomindre stirrer han dog i Roret. „Hvad er det for Noget, jeg seer, Justitsraad Bugge?“ rger han. „Maanen, Deres Majestæt! Formørkelsen er allerede fremrykket henved to Tommer.“ svarer Bugge. „Er det Maanen?“ Den seer mig noget løvrig ud i Deres Glas — det er aldrig troe,“ yttrede Kongen. Nu skal Professorens, ikke har bemærket, at Skifferten er bleven skubbet fra den Retning, han havde givet den, da ogsaa til at see, og slaar forbausset Hænderne sammen i glad Overræffelse. „Det er en Komet, en Komet!“ udbryder han. „Deres kongelige Majestæt har opdaget en Komet!“ Hans Jubel gottede Kongen, og skjød Tilfældet var den virkelige Opdager, paatog den godmodige Frederik sig gjerne Skylden, blev omtalt i fremmede Sournaler og lærde Skrifter som berømt Kometføger, og har — for at forevige Historien — udsat en Guldbmedaille som Prisbelønning for hver fremtidig Opdagelse af en ny Komet.“

„At vinde en saadan Medaille blev nu mit Dnskes hesteste Maal. Jeg anskaffede mig Søborgs Stjernekatéchismus og flere andre slige populære Skrifter, en lille Himmelsglobus og nogle Stjernefort. Ved Eulers „Breve til en Prindsesse“, som i Overfættelse ere blevene tilegnede Dronning Marie Sophia Frederikke, havde jeg allerede faaet Forinag paa Astronomien og en Aelse om dens Forbindelse med Philosophien; jeg kunde altsaa retvel dyrke den Berfte, uden at blive den Sidstes Studium utro. Det gif for mig, som det var smurt. Snart gjaldt jeg overalt for en heft Autoritet, selvfølgelig af den Grund, at iblandt Blinde er en Censiet et stort Kreatur. Mine Samtidige, der kaldte Aftenstjernen „Grosstjernen“, og altid havde betragtet Stjernefyndigheden som Hjerneskind, da dog ingen fornuftig Mand nogenfinde havde seet Løver og Bjørne, Tyre og Væddere, endfige Somfruer og Tvillinge paa Himmelen, tabte Næse og Mund, naar jeg ikke blot kunde betegne dem enkelte Grupper og Billeder, men endog nævne de større Stjerner, og fortælle dem om Dagen, hvor de vilde vise sig om Aftenen. — Mener man, at jeg overdriver Datidens Ukyndighed, da fristes jeg til at spørge, hvor langt man vel er avanceret i Lobet af det halve Aarhundrede siden Bugges Tid. Jeg troer næsten, at mangen Agent og Statsraad endnu den Dag i Dag ikke har seet anden Mercur, end den, der staar paa Dpgangen til Børsen, samt lader Polarstjernen faae op og gaae ned, og overhovedet ikke fjender Mere eller Andet om Stjernehimlen, end hvad der læses paa det første

Blad af Valles Lærebog. — Nok er det: jeg blev beramt for min Viden, og ikke lidet stolt heraf anstillede jeg mig efterhaanden større Bærker, for ikke at tabe mit Renomme. Saaledes hengav jeg mig da ganske til det ophøjede himmelske Studium, saavidt Pappas vigtigere jordiske Majæter tillode mig det.

„Mit tredje Lyfthaveri, der i sine Resultater unegteligt var det bedste og mest praktiske, er snart forklaret. Som De, mine Fæderer, allerede paa mine Begne have bemærket, førte jeg et temmeligt indeskuttet Liv i min Faders Huus, hvor Alt gik efter en fast Cours, og hvor Dagsordenen vel lød paa Speculationer, men just ikke paa den speculative Philosophi. Ved enkelte Veligheder, naar en Stormørkelse indtraf, en Komet lød sig tilhøje, eller deslige populære Begivenheder fandt Sted, var det let for mig, at finde villige Øren for min Visdom; men jeg manglede en daglig Kortrolig, en Medstuderende, med hvem jeg kunde udvegle Ideer, bygge Hypotheser og disputere om mindre ioinesfaldende Tilskyndelser. Bogholderens Datter, Johanne Marie, var en opvakt Pige, og da jeg tilfældigvis engang havde forklaret hende, at et Stjernestudium just ikke var en Stjerne, der faldt ned og forgik, eller at et saadant Luftsyn bebudede et Menneskes Død, ligesaa lidt som det vilde nytte noget, at man gjorde et Snfte i samme Dieblit, saa fandt jeg saa megen Modtagelighed hos hende, at jeg haabede at vække hendes Interesse for Himmelen. Da man nu ikke retvel, uden i store Rifter og i dybe Brønde, eller under en Stormørkelse, kan see Stjerner om Dagen, falder det af sig selv, at vi maatte gaare ud sammen i Aftentimerne, for at jeg i det frie kunde vise hende Constellationerne og lære hende de enkelte Stjerner at kjende. Undertiden, naar Himmelen imod Forventning blev overtrukket med Tøyer, og vi dog vare ude, maatte vi opjætte Fortsættelsen af den begyndte Lektion til en gunstiger Aften; jeg benyttede da Veligheden til ogsaa at bringe hende et Kvantum af mine filosofiske Kundskaber, hvilket dog kun ufuldkomment lykkedes mig, vel snarere af Mangel paa egen Klarhed og Meddelelsesgave, end paa Grund af hendes Opfatningsdødt.“

„Saaledes gik det en Tidlang. Vore respective Forældre og Forefædre bleve uvidende om disse noget besynderlige Underviisningstimer, og dette skete vistnok nærmest fordi vi antog, at de i spidsborgerlig Borneerthed vilde betragte Sigt som orkesløst Trivari og Odslen med den kostbare Tid, der bedre kunde anvendes til nyttigere Lærdom eller til Husets Tærv. Det faldt mig ikke ind, at lege Kjæreste med den nette Johanne Marie, endstjændt jeg ofte sammenlignede hendes Dines Glands med Castor og Pollux; vi gik trofskyldigt og tillidsfuldt med hinanden, talte om Stjernerne og Immanuel og de Amor være Amor. Forøvrigt passede vi fædse at vende hjem til borgerlig Tid.“

„En Aften bemærkede vi paa en saadan Udflugt næsten samtidig, en mat rødlig Stjerne lavt ved den sydlige Horizont. Det kunde ikke være Planeten Mars; thi den var, vidste jeg og forklarede, i Conjunction med Solen, følgelig usynlig. Den anden Stjerne af første Størrelse og med den Charakteristik befaadt sig i den Himmelskant. Antares i Skorpionen er rigtignok rødlig og staaer ikke høit i Syd; men det var i Slutningen af April, og da staaer denne Stjerne, som ligner Mars, ikke op for end henimod Kl. 11. Somalhaud, den sydligste af de her synlige større Stjerner, slinker vel ligeledes med rødlig Glands; dog den sees slet ikke fra midt i Januar til i Begyndelsen af Juli over vor Synskreds. Hvad kunde det da vel være for en Stjerne? Vi grublede og disputerede. Min Elev maatte navne mig alle bekjendte rødfunklende Stjerner, men vi bleve strag enige om, at de ikke vare identiske med den, vi saae. Under denne lærde Strid bødte vi af fra vor sædvanlige Wei, for at komme til et Sted med friere Horizont, hvor vi muligen bedre kunde orientere os. Det var en betydelig Afstikker, vi derved kom til at gjøre, men i videnskabelig Sver tænkte vi hverken paa Uhrer eller paa dem derhjemme. Nærmere og nærmere kom vi Stjernen, eller den os; thi den blev større og større — og bah! begge brast vi i Latter, men flammede os dog over vor Mangel paa Skarpsindighed og Slutteevne: Stjernen var en Stubmølle, hvor man havde tændt Lys, og dette lignede i Kraftstand virkelig et rødt Himmelleget.“

„Efter denne Opdagelse burde vi nu smukt have tænkt paa at begive os hjemad, for at komme til rette Tid og undgaare Ubegageligheder. Men her indtraf tvende mærkelige Tilfælde: For det første fandt vi det kjædeligt, at gaare samme Wei tilbage, som vi vare komne til Møllen, hvilket havde været det Møgeste, da vi paa en Maade fore wild ved at benytte en os ubekjendt Wei. For det andet var jeg, ganske imod Sædvane, fra det Dieblit, jeg havde seet Stubmøllen, ikke oplagt til at tale om Astronomi og endnu mindre om Philosophi. Hvad skulde jeg da tale om? Johanne Marie havde frygtfomt taget mig under Armen, fordi vi vare komne paa Afvei, og jeg — ja reent ud sagt, da hendes unge Hjerte bankede saa nær ved mit — jeg fik pludseligt „Lys paa Møllen“; det blev mig klart, som de tindrende Stjerner over os, at jeg elskede hende, og gjort modig ved hendes Angst i Forbindelse med Mørket, erklærede jeg min Kjærlighed i saa,

men velvalgte Ord. Hun svarede, forunderligt nok, strag Ja! og har senere undskyldt denne altfor store Estergivenhed, som allerede dengang ikke var ganske moderne, dermed, at hun gjorde det, fordi hun var bange for, at hvis hun havde sagt Nei, vilde jeg maaskee i et Anfald af Fortvivlelse være løbet fra hende og have ladet hende staae i Stikken nær ved den spøgelsesagtige Windmølle med det gloende Vie. Betænkningstid turde hun heller ikke udbede sig, da Liden alt var saa langt fremrykket.“

„Men, det være nu hermed som det vil (vi ere aldrig senere bleve enige om dette Punkt!) — saameget er vist, at min Fader og Johanne Maries Moder ogsaa med Et fik „Lys paa Møllen“, da vi slukrede og dog straalende af indre Fryd omjider behagede at komme hjem. De erfarede let af Vedkommende og Uvædsommende, at det ikke var første Gang, de unge Folk gjorde Aftenpromenader, om de end sædvanligt pleiede at tage Hensyn til Uhrer. At faae dem overbeviste om, at vore Udflugter kun havde været i Videnskaberens Interesse, til Aandens Oplysning og Sjælens Opføttelse ved saa eminente Gjenstande som Philosophi og Astronomi, kunde aldeles ikke nytte; dette Haab opgave vi strag efter det første mislykkede Forsøg, men dermed opgave vi dog ikke vor Kjærlighed.“

„Min Fader havde jo rigtignok ønsket et efter hans Mening og Beregning fordeeltigere Parti for sin eneste Søn, end Bogholderens Datter. Men da den mangeaarige troe Tjener var Husets bedste Støtte, og Forretningerne ikke kunde gaare, hvis han blev stød og forlod os, saa vare hans Betænkninger snart ryddede afveien.“

„For at vi ikke skulde forsamme Husets Gjærning ved at gaare paa Jagt efter Kometer, eller forsøke os ved at vandre ud ved Nattetide, for at see de himmelske Configurationer, valgte min Fader den Philosophi, som han mente ikke stod i Strid med det Kantiske System, at bringe de tvende Wandrestjerner jo før jo hellere i Conjunction med hinanden. Dette er Ariagen til, at jeg igaar for 25 Aar siden havde den glædeste Dag i mit Liv, som forresten — det kan jeg godt sige, da hun ikke hører det — var et Forbud paa mange, mange ligesaa glade; og jeg vil endnu kun tilføie, at om det end havde været mere astronomisk smukt og poetisk, hvis i. Ex. den glimrende Venus en Aften havde foranlediget Katastrophen, saa ere vi dog meget fornøiede over den befædne Lykke og stille Betsignelse, som „Lys paa Møllen“ har bragt os.“

Cl. H.

Litteratur.

— „Fortællinger af G. H.“ Forfatter til „Danst Soldaterliv“ osv. Anmelderen maa begynde med at tilstaae, at han mangler det Udgangspunkt til Fortsættelsen af dette Værk, som i større eller mindre Grad ligger i de tidligere Arbejder af den anonyme, om end ubekjendte Forfatter. Og disse Fortællinger trænge nok til en saadan Nøgle, thi let fattelige ere de just ikke — med Undtagelser, hvoriblandt den første, der i sin Tid har staaet i „Nord og Syd“ og som maaskee flylder Herr Goldschmidts Talent sin særlig gode Form; „Et Bekjendtskab“ er dens Titel. Saa følger „Historier fra Heisingør“, „Den smilde Peter Just“, „Blaalykkes Trolddom“, der paa engang erindrer om Ny-Romantiken for en eller to Menneskealderne siden (i. Ex. Ingemann), og dog tillige ei blot er heel original, men ogsaa, skjøndt gjennem et mystisk Glar, giver gode Belysninger af Almuclivet. Tilrods for Dunkelheden eller endog Forvirrettheden i disse „Fortællinger“ have vi derfor læst dem med levende Sympathi og anbefale dem til Publicums Opmærksomhed. (Forlagt af Schuboths Boghandel.)

— „Pastor Virkedals Optraeden som selobuden kongelig Skriftefæder og virkelig Sjælsfører, belyst af Sophronius.“ Det er en Heil ved denne Bog, at den er altfor stor og bred i Fremstillingen, og i en saadan Sag burde Forfatteren have navngivet sig — saa havde han maaskee undladt de Bitterheder og Overdrivelser, der nu mispryde hans Arbejde. Det Væsentligste eller Bedste, vi haade kunnet udtrage af disse 132 Siders Replik paa hin enkelte Avisartikel, er nogle Oplysninger i kirkehistorisk Retning om den græske Katholicisme. Men selv om disse Oplysninger ere paalidelige og syldstgjørende, vil Hr. Sophronius sikkert ikke vinde Sympathi hos det danske Folk. (Hos A. K. Post).

— „Sementis, Gedichtsammlung von Clemens Gorman, Priester. Der Reinertrag für die nordischen Missionen“ indeholder en Hoben tydske og nogle danske og latinske Digte, blandt hvilke sidste et til H. M. Kong Christian IX., „Fredericium intransit“; mellem de danske have vi bemærket „Rungstedes Lyfsaligheder“ af Joh. Ewald med en tydsk Overføttelse, der synes ret kunstfærdig. (Sementis betyder Udsæd). (Forlagt af Niemenschneider i Fredericia.)

— „Bædreland og Folkelighed“ af Forf. til „Indtryk udenlands fra“ udkommende i omtrent 6 Hefter, kan uden Spørgsmaal looprises for et overordentlig dansk Sinds-lag og indeholder sikkert ogsaa Bemærkninger, som maatte ønskes rødsfædte hos Mængden, men lider af en uendelig bred Form. (I Commission hos Jac. Lund).

— „Om Pigeborns Opdragelse og om Pige-skoler.“ fire Breve til en Veninde, udgivne af R. Volk, Cand. theol., indeholder nogle Betragtninger og Theorier, der i det Hele kunne være meget gode, men som dog i enhver Henseende ere for almindelige til at have synderlig praktisk Betydning. (Karl Schönbergs Forlag).

— De geografiske Lærebøger af Ed. Erslev i Aarhus ere allerede tidligere bleve omtalte i dette Blad med den Anerkjendelse, at de besidde flere væsentlige Fortrin fremfor de tidligere Skolebøger, som de formentlig inden kort Tid ville fortrænge. Forfatteren har nylig fuldkendt Rækken af dem, idet han — samtidig med en ny, med offentlige Midler understøttet Udgave af den første og største — har gjort to mindre Lærebøger færdige: en „større Lærebog for Borger-skoler og lignende Anstalter“, og en „mindre Lærebog for Borger-skoler og de laveste Latinclasser.“ Disse ere for det meste Uddrag af de større Arbejder, tildeels Ord for Ord, hvorved Overgangen lettes for Lærlingen, efterføm han rykker frem i Underviisningen. Uagtet de Erslevske Geografier visselellig ikke ere saa fuldkomne, at jo Udstilligt i dem kunde være bedre, mene vi dog at turde anbefale dem alle, hver til sit Standpunkt. (Jacob Erslevs Forlag).

— Fra den Gyldenbalske Boghandel er indbudt til en Ny-Subscriptions-Udgave af „Almeenfættelige Naturfilddringer“, udgivne af Dr. C. K. Lütken. Samlingen indeholder en Række fortrinlige Afhandlinger af vore første Forfattere paa det naturovidenskabelige Omraade.

— Samme Forlægger har udgivet Frederik Barfods „Betræad i Danmarks Historie“ i fjerde Udgave. Da Bogen i de tre tidligere Oplag er udbredt i 25000 Expl., er dens Nytte som en kort Veiledning allerede tilstrækkeligt anerkjendt.

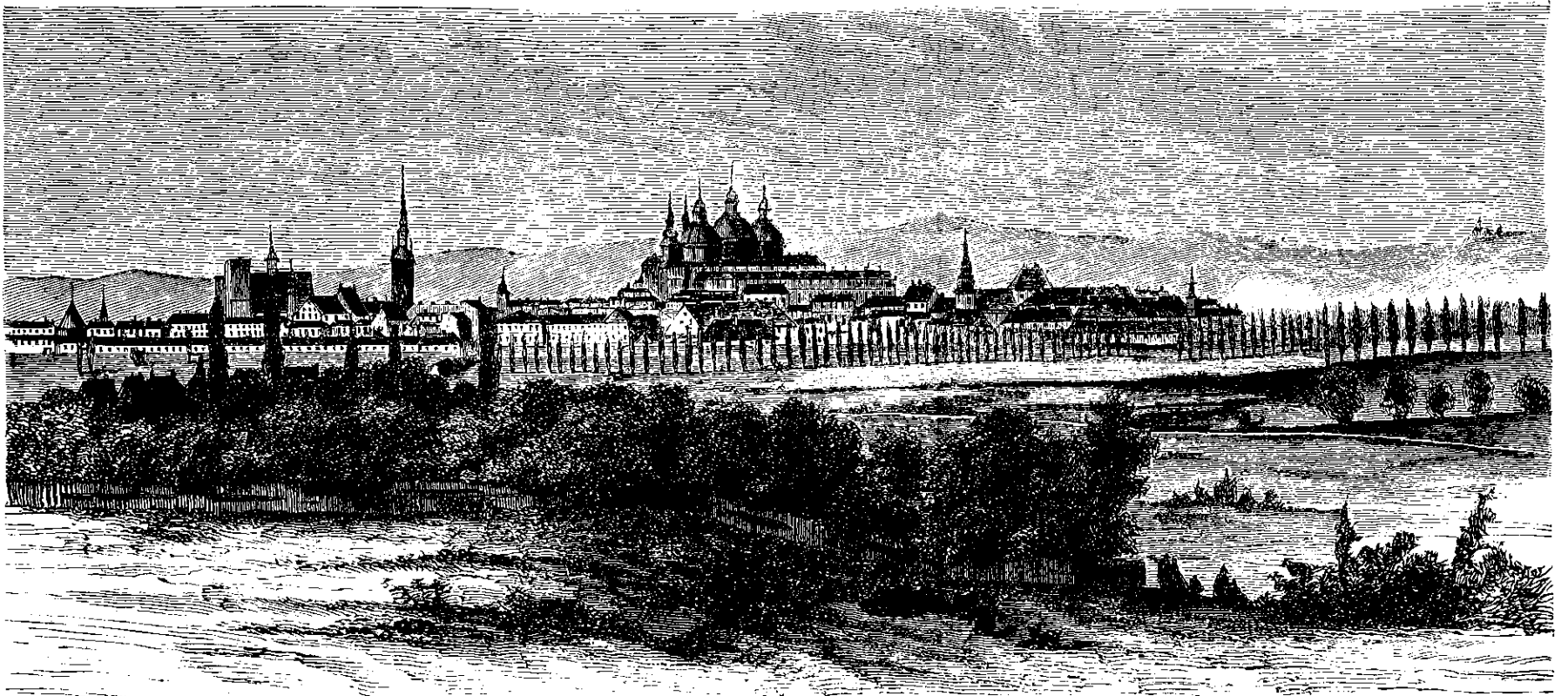
— I „Bibliothek ausländischer Klassiker“ er optaget en Overføttelse af Bjørnstjerne Bjørnsons dramatiske Bærker, indeholdende Halte Hulda, Mellem Slagene og Sigurd Elmbe. I den tydske Gjengivelse ved Edmund Løbedanz er Forfatterens Originalitet i Fremstillingen tro bevaret, men ikke desto mindre falder Sproget godt i de flydende Vers, saa at man ogsaa udenfor Norden vil kunne stitte Bekjendtskab med den store Digter.

— I Anledning af flere offentlige Udtalelser har Oberst Falkenskjold udgivet en Piece betitlet: „2de Infanteri-Regiments Deeltagelse i Krigen 1864.“ (Hos Gad).

— „Grundideernes Logik“, II, af Professor Niels Nielsen. — Sigesom det vilde være heel umuligt, her at give en udtømmende Anmeldelse af et Værk som ovennævnte, saaledes er det omtrent overskudigt, at henlede Opmærksomheden derpaa; thi Prof. Nielsens Navn har altfor stor Anseelse baade i de Studerendes forholdsvis snevre Kreds og i den store Verden, hos Modstandere saavel som hos Tilhængere, til at et nyt Afstnit af hans store Hovedværk ikke skulde vække al Opfigt ved sig selv. Kun den ene Ting ville vi derfor fremhæve af denne anden Deel af „Grundideernes Logik“, at den i det Hele maa anses for lettere at læse, dens Indhold for lettere at fordoie og gjøre til aandelig Eiendom, end den foregaaende første Deel. Men med Hensyn til den af Forfatteren angrebne Videnskab maa det tilføies, at dennes Repræsentanter herhjemme, vore Theologer, have erklæret sig hallit, deels ved Tausshed, deels ved ligefrem Erklæring (Lic. Hent. Scharling). Det er naturligvis givet, at deres Sag desuagtet godt kan være rigtig og altsaa seirende i Krængden; men om Prof. Nielsens personlige Stilling for Tiden giver hin Fremtoning et betegnende Vidnesbyrd, som dog yderligere udfyldes ved den af G. Brandes o. Bl. reiste Opposition mod Prof. Nielsen, hvilken Opposition denne atter paa sin Side har ladet uden directe Svar. (Forlagt af den Gyldenbalske Boghandel.)

— „Oldtidens Historie“ af N. J. Jensen, Lærer ved en Højskole, udgør egentlig kun første Deel af en „Verdenshistorie til Læning for Folket“, som Forf. har i Sinde at fuldføre efterhaanden, nærmest bestemt for Højskolekollejen, men ogsaa til almindelig Folkelæning, til Sognebogsamlinger og maaskee til en eller anden oplyst Bondemandsskole, ja muligvis til Examenlæning, i alt Hald for Seminarister. Den uulige Brug som Lærebog til Examen skulde vi slet ikke indlade os paa, men idet vi a priori ere glade ved ethvert Bidrag til at føre Almueheden af hvilken som helst Rang, Stand og Mæringsvei ind paa den høit nyttige og nødvendige Læning af historiske Arbejder, skulle vi med Fornøielse anerkjende, at dette Forsøg med „Oldtidens Historie“ (der forøvrigt afsluttes allerede ved Aar 70 e. Chr. K.) er vellykket, forsaavidt Fremstillingen er livlig, varm og klar. Den kan derfor læses med Nytte og Fornøielse, men den gjør dog langtfra en anden lignende — og vistnok helst noget større — Bog overskudigt; thi ei alene kunde Ordningen være bedre, men en større Overlegenhed, saavel i Henseende til Stoffets kritiske Sigtelse, som især hvad den totale Opfattelses Afvidighed angaaer, vilde ubestrideligt være nødvendig, om Arbejdet skulde Andet end foreløbig afhjælpe et Savn. Overskudigt, endfjige værdiløs er denne Forfatters Gjærning altsaa ingenlunde, efter vor Mening; men Fortjenstligheden er kun forholdsvis og betinget; Sagen trænger til at tages op paany. (Karl Schönbergs Forlag.)

Fæstningen Olmütz, Generalfelttoimester Benedek's første Hovedkvarter.

Ugens Politik.

Den 28de Juni 1866.

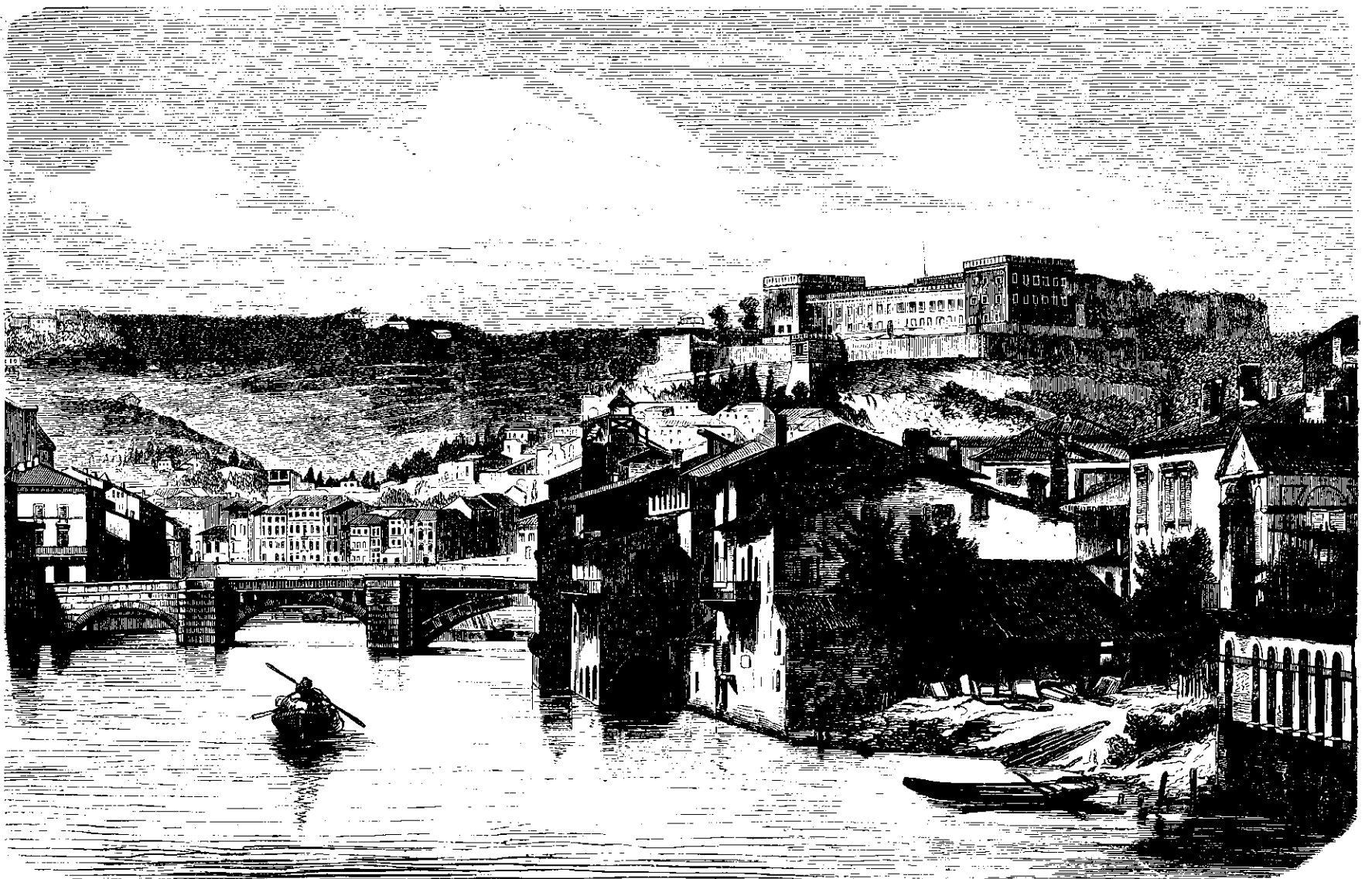
De i denne Uge foregaaede Landsthingsvalg have ført til det glædelige Resultat, at den langvarige og trættende Forfatningskamp omsider kan betragtes som tilendebragt, idet der nu med afgjort Sikkerhed kan gøres Regning paa, at der ogsaa i Landstinget vil være Majoritet — omtrent en halv Snees Stemmer — for det foreliggende Forfatningsudkast, som efterat være vedtaget af den d. 9de Juli indkaldte ordentlige Rigsdag og efterat have modtaget kongelig Stadfæstelse vil være ophevet til Danmarks fremtidige Grundlovs. Vi kalde Resultatet glædeligt, ikke fordi det foreliggende Grundlovsudkast opfylder alle berettigede Forventninger, men fordi Forfatningskampen maatte være tilendebragt, førend de gennemgribende Reformers, som vor forandrede Stilling nødvendiggjør, kunne gennemføres, og fordi vor indre Tilstand maa hvile paa et fast Grundlag, førend Regjeringen kan faae den tilbørlige Handlingsfrihed til at foretage de Skridt, som under den almindelige politiske Omvæltning, hvortil vi ere Vidne, kunne føre til at Slesvig, idetmindste saa stor en Deel deraf, som maatte

ønske det, atter forenes med Danmark. Det staar til at haabe, at den Forbittelse, hvormed Partierne have bekæmpet hinanden, efter Sagens endelige Afgjorelse snart vil blive dæmpet, og at de nødvendige Besparelser i alle Statshusholdningens Grene saavel som en rastløs Stræben efter det danske Slesvigs Gjenhørværelse ville blive et fælles Løsen baade for Regjeringen og for de forskjellige Partier.

Prindsesse Dagmars Forlovelse med den russiske Thronfølger, Storfyrst Alexander, blev den 23de Juni declareret paa Fredensborg. Vi vide kun altfor vel, at de dynastiske Forbindelser i vor Tid ikke sitte et Land større politisk Styrke, og Begivenhedernes Gang aabenbarer desuden klart og tydeligt, at det ikke er mod Ost, men mod Vest, at vi i Forening med det øvrige Skandinavien skulle søge vor Allierede. Og at enhver fornuftig dansk Politik maa gaae i dette Spor, er saa meget mere indlysende, som de berlinste officieuse Blade, ifølge et Telegram til „Dagbladet“ af 28de Juni, allerede meddele, „at der er opstaaet Betænkkeligheder i Anledning af Tilnærmelsen mellem Sverig og Danmark, da samtidigt dermed et Toryministerium et kommet til Roret i England, som ikke ansees gunstigt stemt for Ikke-Interventionsprincippet. Men vi

haabe i ethvert Tilfælde, at den unge, elskværdige Fyrstinde i den indgaaede Forbindelse maa finde den Lykke, som alle hendes Landsmand inderligt ønske hende, og at hun ved Nevas Bredder maa blive modtagen med den samme Hjørlighed, som hendes ældre Søster har fundet ved Rhensen. Storfyrst Alexander har ledsaget Kongen paa en Rejse til Aarhus, hvor Hans Majestæt beærede den der afholdte Landmandsforsamling med sin Nærværelse.

I den franske Presse, saavel i de uafhængige som i Regjeringens Organer, har man i Løbet af den sidste Uge bemærket et ingenlunde betydningsløst Omflag. Istedetfor at en Intervention af Frankrig til Gavn for Preussen og Italien meget hyppigt blev stillet i Udsigt, udtaler man nu, at Frankrig, naar Alt kommer til Alt, ikke har nogen Anledning til at blande sig i Striden, og at Neutralitetens Jagttagelse vil være fordeeligst. Ligeledes høre vi, at Østerrig nu omtales med langt større Dørbærenhed, medens der hyppigt siges Preussen og Italien Ubegneligheder. Det er vansteltigt at vide, om dette Omflag bebuder en virkelig Frontforandring i politisk Henseende, men vist er det, at Ruslands Optræden har øvet en væsentlig Indflydelse paa Situationen, og det er

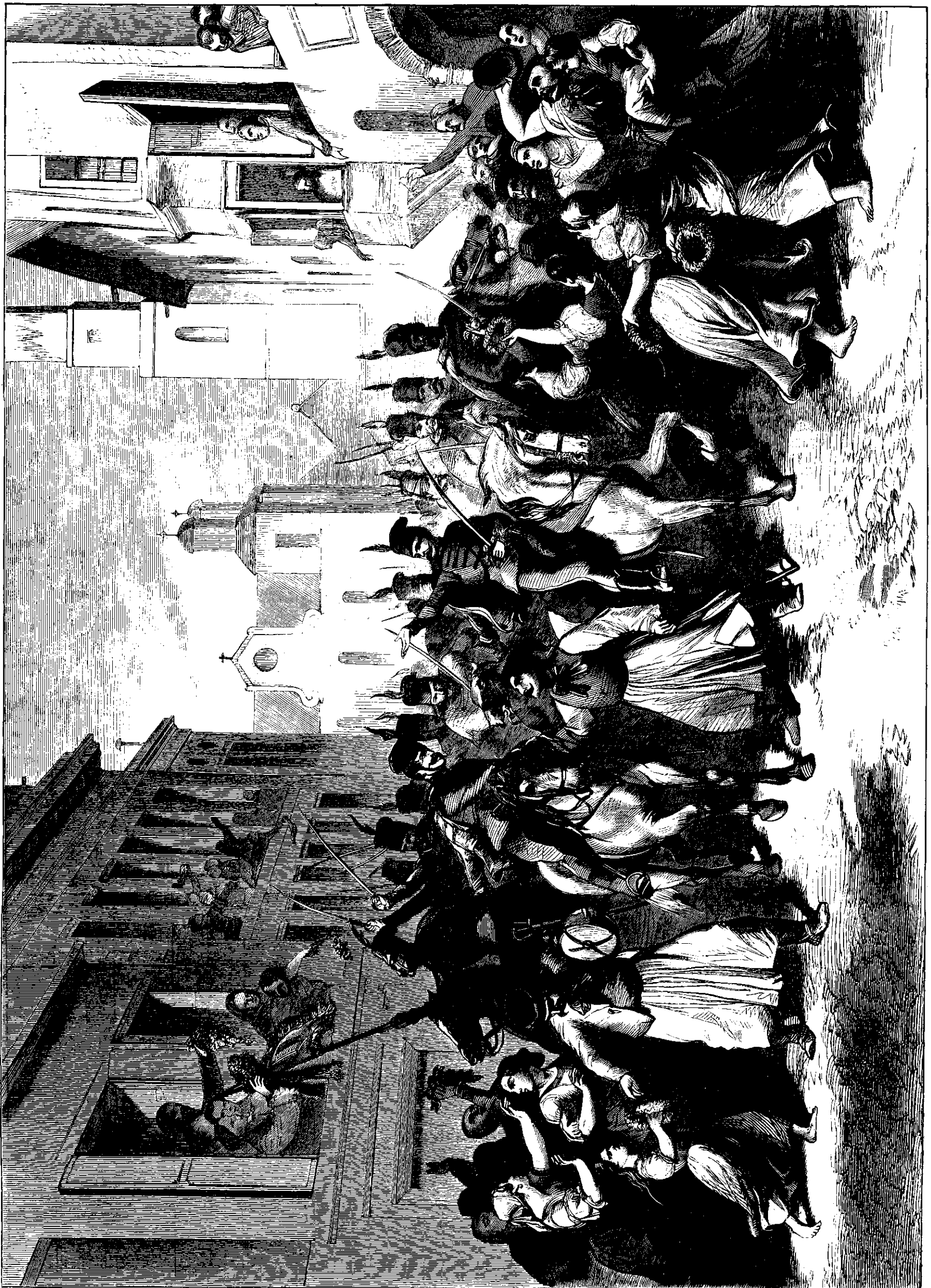

Verona, med Fortet Felice, den ene af Fæstningerne i Birtanten.

ingenlunde umuligt, at de Franſkes Keiſer har ladet ſig paa-
virke deraf, og at Regjeringens forandrede Anſtuelſer have gjort
ſig gjeldende i Preſen. Viſt er det tillige, at Ruſland ikke har for-
dulgt, at Oſterrig, efter dets Mening, er blevet ſtammeligt for-

directe, vides endnu ikke med Sikkerhed, men flere Correspon-
denter i Paris til Udlandets fornemſte Blade betragte det
ſom en afgjort Sag, at Ruſlands Holdning i den nærværende
Kriſe er ubetinget gunſtig for Cabinettet i Wien.

af territoriale Afſtaaelſer i en Provinds, hvor der herſker
oſterrigſke Sympathier, hvis den iøvrigt bekræftede ſig. Menes
hermed Schlefien, kan man være overbevist om, at Preuſſen paa
Sagens nærværende Standpunkt ikke afſtaaer en Fodsbred Land.

Et ungarsk Infanteriregiments Afmarche fra Pesth til Braegjen.

urettet ved at blive paaført en Krig, fordi det ikke har villet afgive
en af sine rigeste Provindsfer, og at Czaren ingenlunde vil tillade,
at den mod Oſterrig begaaede Volds handling betragtes ſom
et Præcedens. Om Ruſland har gjort diſſe Anſtuelſer gjel-
dende paa den almindelige diplomatſke Maade, eller kun in-

Men ſjøndt man endnu ikke med Viſhed kan vide, hvil-
ken Stilling Ruſland i den nærmeste Fremtid vil indtage,
vilde dets Tilſlutning til Oſterrig ikke være ſaa overraſſende,
ſom den i B. L. meddeelte Oſterretning, at Oſterrig atter
havde knyttet Underhandlinger med Preuſſen paa Grundlag

Sandsynligere vilde Oſterretningen være, hvis der var Spørgs-
maal om at ſvigte Allerede og at slutte en Separatfred, ved
hvilken man paa deres Befotning forſtaffede ſig de til et
Vederslag tjenlige Territorier. Saavel Oſterrigs ſom Preuſ-
ſens hiſtorie opviſe lignende Omſlag, og hvad Preuſſen vovede

med Napoleon til Modstander, vil det neppe, naar dets egen Fordeel kræver det, tage i Betænkning at gjøre, naar det har Victor Emanuel til Forbundsfaelle. At disse formodede Underhandlinger imidlertid ikke, saaledes som man har paastaet, ere Skyld i Benedets Uvirkomhed, fremgaaer uimodsigeligt deraf, at Kampen i dette Dieblig raser heftigt baade paa den böhmske Grændse og i Italien. Med Hensyn til Begivenhederne i Böhmen og Schlesien have vi endnu kun de preussiske Beretninger at støtte os til, og det er kun ved en Sammenstilling af begge Parters Bulletiner, at man kan danne sig et nogenlunde klart Begreb om Kampens Udfald. De modtagne Telegrammer berette fra Breslau og Berlin d. 27de Juni, at det første preussiske Armeecorps har haft et alvorligt Sammenstød med Sjenden og trængt Østerrigerne tilbage til Josephstadt. Kampen, der begyndte Kl. 11, var endnu ikke endt Kl. 3. Fra Berlin telegrapheres ligeledes d. 27de Juni, at Kronprindsens Armeecorps tidligt om Morgenen den 27de stod paa et fjendtligt Corps, bestaaende af Brigaden Kamming og Prindsen af Holstens Cavaleriereserve i Nachod, beliggende paa Grændsen mellem Schlesien og Böhmen. Østerrigerne maatte trække sig tilbage med et Tab af 5 Kanoner. Sammenstødene paa dette Punkt kunne dog blot betragtes som mere eller mindre betydelige Reconosceringer, der altid gaae forud for et afgjørende Slag. Et i det sidste Dieblig hertil over St. Petersborg indtruffet Telegram beretter om et Sammenstød paa den schlesisk-böhmske Grændse, der skal have været heldigt for de østerrigske Vaaben og tvunget Preusserne til at gaae tilbage. Men om Betydningen og Omfanget af denne Træfning faar vi senere Efterretning. Derimod synes den hannoveranske Hær efter sin Tøven i Göttingen nu at kæmpe for sin Tilværelse, efterat dens Capitulation gjentagne Gange er bleven bebudet. Denne Tøven kan kun forklæres derved, at da Hannover først i det allerførste Dieblig sluttede sig til Østerrig, har man forsømt at aftale fælles Forsigtighedsregler for det Tilfælde, at Preussen skulde gaae angrebsviis tilværks; muligviis kan ogsaa den Omstændighed, at Armeen manglede de nødvendige Udrustningsgjenstande, have bevirket, at man opholdt sig for længe, og endelig kan tillige Stemningen i Landet, der giver sig Luft i Adresser, hvori man opfordrer Kongen til at neblægge Kronen, maaskee ogsaa have øvet sin Indflydelse paa Armeen. Efterretningerne om denne Hærs Rægtninger paa Grændsen af Hannover og det preussiske Sachsen, godtgjøre imidlertid, at Moniteuren ikke var rigtigt underrettet, da den meddeelte, at den heldigt var undsluppet til Sachsen-Meiningen, hvorfra den vilde gaae til Baiern for at forene sig med den bairiske Hær, hvis Hovedkvarter er i Baireuth. Med Hensyn til Forbundsarmeen, der nu concentrerer sig, er det mærkeligt at see, med hvilken Ringeadt den omtales af den preussiske officielle Krigsbulletin. De sydtyske Contingenters veludrustede Soldater, der især ere forsynede med et fortrinligt Artilleri, ere dog mindst 20,000 Mand stærke; Baiern kan stille 50,000 Mand i Marken, efter at have afgivet Garnisoner til Mainz, Ulm og Landau, og efter at have opstillet et Observationscorps paa Sydgrændsen; den hele sydtyske Styrke, Badenserne og Würtembergerne iberegne, vil saaledes udgjøre hened 100,000 Mand, der dog ikke, saaledes som flere franske Aviser ville have det, baade kunne operere ved Frankfurt og sætte sig i Forbindelse med de ved Theresienstadt i Böhmen staaende Sachser, da Afstanden i lige Linie er henved 60 danske Mile. Det er sandsynligt, at denne Arme vil faae den sidstnævnte Bestemmelse.

Men medens Krigsoperationerne i Tydland endnu ikke have været af stor Bigtighed, er der i Italien bleven leveret et betydeligt Slag. Italienerne overfædre Mincio med 10 Divisioner, der omtrent bestaae af 150,000 Mand, altsaa deres halve Arme. Østerrigerne, der maaskee have efterladt stærke Garnisoner i Fæstningerne, have omtrent været 110,000 Mand stærke. Kampen blev leveret mellem Mantua og Verona, og har faaet Navn af Slaget ved Custozza, efter en lille Landsby, som Østerrigerne omsider efter en fortvivlet Modstand erobrede ved et Stormangreb. En i Enkeltighederne gaaende Fremstilling af Slaget faar vi senere endnu. Det synes som om Victor Emanuel har haft ifinde at høitideligholde Marsdagen for Slaget ved Solferino med et Slag i Kæftningsfirkanten. Af de Meddelelser, vi alt have modtaget, fremgaaer det, at der paa begge Sider er kæmpet med Udholdenhed og Standhaftighed. Kongen førte personlig sine Tropper i Ilden. Den italienske Hærs venstre Flot (1ste Corps) skulde indtage Stillingen mellem Peschiera og Verona, saaledes at den beskyttede Fremrykningen af 2det og 3die Corps. Men det lader til, siger Moniteuren, at det 1ste Corps ikke har været tilstrækkeligt koncentreret og at det derfor blev kastet tilbage paa Centrum, der imidlertid maatte udholde et Angreb af de fra Verona udrykkede Østerrigere. Disse, der fulgte Veien fra Verona til Mantua mod Syd, hvilken Retning den italienske Arme syntes at vilde tage, foretoge en Frontforandring for at angribe Kong Victor Emanuel, som vistnok har antaget, at Østerrigerne Hovedstyrke stod ved Udige. Derfor er han rykket frem med en altsfor tynd og henved tre Mile lang Slaglinie, der ikke hurtigt nok kunde koncentreret, medens han paa denne Maade ogsaa har maattet faare en Reserve. Forend man modtager

de officielle Rapporter, er det vanskeligt at danne sig nogen Forestilling om Slagets Omstændelser, men det lader dog til, at et af de tre italienske Armeecorps, som deltog i Slaget, blev adskilt fra de andre ved en omgaaende Bevægelse, udført paa selve Balpladsen af den østerrigske Arme, og at dette Corps under General Durando har kæmpet med Love mod den østerrigske Hovedstyrke. Divisionen Cerale leed især et betydeligt Tab. Men skjøndt Slaget tabtes af Italienerne, kan det dog ikke betragtes som et Nederlag; de faae sig ifstand til i god Orden at gaae tilbage over Mincio og kunde endog medtage 600 Krigsfanger. At Tabet maa have været meget betydeligt, og at store Troppemasser have været i Ilden, fremgaaer deraf, at flere italienske Generaler tilligemed Prinds Amadeus ere faarede, og at Østerrigerne have gjort 2000 Krigsfanger; Tabet anslaaes til 9000 Døde, Saarede og Faldne paa italiensk og 7000 paa østerrigt Side. Kongen har efter Tilbagekomsten opslaaet sit Hovedkvarter i Brescia. Man forsiikrer, at Hensigten med Angrebet har været at bortlede Østerrigerne Opmærksomhed fra Gialdinis Overgang over Po og nødsage dem til at svække deres Linie ved denne Flod, medens han rykkede frem mod Rovigo. Efter Tilbagegangen over Mincio har Gialdini naturligviis ikke forsøgt Overgangen, da han ifølge den vedtagne Feltsagsplan skulde have været i Forening med Victor Emanuels Arme. Den herværende italienske Chargé d'Affaires har meddeelt Udenrigsministeren et officielt Telegram, som han har modtaget fra sin Regjering og som gaaer ud paa, at Stemningen i Hæren er fortræffelig, og at Østerrigerne ikke have set sig ifstand til at foruvolige den tilbagegaaende Bevægelse, „der udsortes i fuldstændig Orden;“ men selv om man ikke tager Hensyn til den moraliske Indflydelse, som et tabt Slag altid øver, er et af Italienerne lidt Nederlag langt betæneligere, end hvis det havde været Østerrigerne, der vare bleve slaade. Efter det tabte Slag maatte Italienerne gaae tilbage over Mincio, og nu besinde de sig atter paa deres tidligere Udgangspunkt. Hvis Østerrigerne vare kastede tilbage, vilde de have samlet sig bag Udige og organiseret sig med Behed, støttet af Fæstningerne. Deri bestaaer den østerrigske Stilling Overlegenhed i Venetien.

Fra London berettes, at Dronning Victoria har modtaget Ministeriet Russells Dimission og overdraget til Lord Derby at danne et Cabinet. Efterretningen om Ministerkiftet i England er bleven modtaget med Tilfredshed overalt, og Danmark kan mindst af alle beklage, at Lord Russell, der mere end nogen Statsmand har havt Skyld i vor Ulykke, fjernes fra Statstøret. Under Lord Russell har England tabt sin retmæssige Plads i Nationernes Række, og Lord Derby maa optrede meget energisk, hvis han atter vil forstærke Regjeringen den Altelse, som den ved sin Ikke-Interventionspolitik har mistet. I Frankrig synes man at nære frygt for, at et konservativt Ministerium skulde være mindre venstreligt end Keiseren end Whiggerne. „The Press“ paastaar imidlertid, at det er en stor Wildfarelse, naar man troer, at et konservativt Cabinet nærer den ringeste Villie mod Frankrig eller mod dets nærværende Hæfter, eller at det skulde være mindre tilbøieligt til at befæste Alliancen mellem de to Nationer.

Madrid har atter været Skueplads for et af disse Opstandsforsøg, som saa ofte gjentages og vidne om, hvor betænelig Tilstanden er. To Artilleriudstillinger, som raadede over 24 Kanoner, gjorde Opstand. De opkastede Barrikader i Gaderne med Folkets Bistand og det lykkedes kun med stor Anstrengelse og med et betydeligt Tab at befæste Insurgenterne. Ogsaa paa andre Punkter i Spanien er der udbrudt Opstand, som ifølge Regjeringens Forsikring dog nu er dæmpet.

„Nieu fr. Presse“ meddeler, at Frankrig, England og Preussen have raadet Tyrkiet til provisorisk at anerkende de i Donauyrkendsammerne foreskaldne Begivenheder og afholde sig fra at intervenere med Vaabenmagt, men at Østerrig og Rusland ere af den Anskuelse, at Tyrkiet bør benytte den det ved Tractaterne hjemlede Ret til at optræde. Den Arme, som er samlet i dette Diemed langs Donau, staaer under Omar Paschas Commando og er 100,000 Mand stærk, hvilket synes at godtgjøre, at den ikke blot er koncentreret i det angivne Diemed, men ogsaa med ganske andre Eventualiteter for Sie.

M.

Den fortryllede Kakkelloun.

(Efter det Engelske.)

Skjøndt jeg ikke kan erindre det første Lotteri, som blev trukket her i England, thi dette skete, saavidt jeg veed, under Kong Carl den Anden, der levede før jeg blev født, saa har jeg dog kjøbt mangen Lotterifeddelse for dette Aarhundredes Begyndelse. Man kan i vore Dage neppe gjøre sig et Begreb om den Spænding, der i hine Tider forsaarsagedes ved Lotteriets Trækning, eller om Lotteriets skadelige Indflydelse paa hele Befolkningen, i de høieste som i de laveste Classer. Ruslidsens megen Tale om det Fordærvelige ved Veddeløbene forekommer mig næsten latterlig, naar jeg sammenligner deres Betydning med den Spillefyge, som i min Ungdom havde

grebet hele Folket, og var stabt og opmuntredes af Landets Regjering. Jeg husker godt, at der dengang fandtes Lotteri-Stræddere, Lotteri-Snorlissfabrikanter, Lotteri-Vinhandlere, kort sagt Haandværkere og Handlende af alle Slags, der, som Tillæg til de Varer, hvormed de handlede, bode deres Kunder Udsigten til Gevinster i Statens storartede Haardspil. De udstedte Privatsedler med Numere, som, hvis de kom ud, gave Hænderhaverne Gevinster paa fem, tyve eller hundrede Pund Sterling. Der var en Restauration i Wyck Street, Strand, hvor sex Pence, givne ud for en Portion Roastbeef, maaskee kunde gjøre En tyve Pund rigere ved næste Lotteritrekning; ja der fandtes endog en Vob ved Haymarket, hvor man for nogle Halvpence kunde købe Lotteri-Skæter og Lotteri-Pølser, som blev Udsigt til Gud ved hvor stor en Belønning, fordi man havde undet dette befædne Etablissement sin Søgning. Tidsskrifterne, som i vore Dage atter have begyndt at lokke Subscriberer til sig ved Præmieuddelinger, ledsagedes dengang næsten altid af Broksedler, der gave Udgang til langt større Udbytte, end det man fik af deres literaire Indhold; jeg maa imidlertid tilføie, at jeg aldrig har truffet paa nogen Væser, der er bleven rig ad denne Vej.

Tilrods for de mange Aar, der siden ere forløbne, husker jeg godt den Opfigt Nr. 28136 gjorde, ikke blot fordi der faldt en Gevinst paa det, men paa Grund af de nærmere Omstændigheder derved. Seddelen var bleven skjenket en ung, nygift Dame, som Gave til hendes Korfedotte; denne, et Rigebarn, kom til Verden et Par Timer før Numeret blev trukket, med en Medgift til hende paa titusinde Pund. Der fandtes i hine Tider ikke et saa stort Udvalg af Høfjelds- og Nytaarsgaver, som nu, og en Lotterifeddelse, eller en Deel af en saadan, var dengang en ganske almindelig Foræring, tilrods for at man neppe kunde give En noget Værrer; thi enten var Gaven uden Værdi, eller hvis der faldt en Gevinst paa den, vakte den hos den heldige Modtager en umættelig Lyst til atter at prøve sin Lykke i Lotteriet. De offentlige Collecteurer maatte ikke selge mindre end et Sægtendeels-Lod; men denne Bestemmelse lod sig naturligviis let omgaae, og Folgen deraf var, at ingen Mand vilkaar vare saa smaa, at han jo kunde skaffe sig Udsigt til Andeel i Udbyttet af det Lykkens Hjul, der ligesom Suggernaut-Boggen ved hver af sine Bevægelser knuser Hundreder, ja Tusinder af sine Tilbedere. Lotterispillere vare, som alle Spillere, i høi Grad overtroiske; visse Mennesker bleve ansete for ubetinget at have Lykken med sig, og i enkelte Tilfælde syntes Skjebnen virkelig at ville beskyrte Overtroen. Jeg kan anføre eet — men rigtignok ogsaa kun eet saadant Tilfælde, der af alle fornuftige Mennesker jo kun burde anses for et mærkværdigt Træk, men hvilket dengang var i Alles Munde, som et Bewis paa, at der gaves ubetinget heldige Mennesker. Jeg mener den bekjendte Historie med Mr. Capadocia. Nogle Aar før jeg blev født, fik denne Mand, en rig, jødisk Mægler i City, en Gevinst paa titusind Pund, og et Par Maaneder derefter fik han en lige saa stor Gevinst. Dette mageløse Held bevægede en af hans Forretningsvenner, der troede paa „heldige“ Mennesker, til at bede Capadocia om at købe ham en Seddel; Capadocia gjorde det, og der faldt ogsaa paa denne Seddel en Gevinst af titusinde Pund. Siden tjente Mr. Capadocia mange Penge ved at købe Lotterifedler for Folk; men hans Lykkesjerner var vist blegnet, thi jeg har aldrig hørt om flere, der ved hans Hjelp vandt i Lotteriet.

Jeg har udbredt mig temmelig vidtløftigt om denne Sag, men saaledes gaaer det mig altid, naar jeg kommer til at tale om det nu længe forglemte, gamle Lotteri. Det har jeg arvet efter min salig Fader, der kunde have fortalt mange hundrede Historier om Lotteriet, og der desværre Halvdelen af sit Liv var et af Lykkehjulets uheldige Offere. I tyve Aar havde han holdt en heel Seddel, uden nogenfinde at faae saameget som en Styver af sine Penge tillage. Omfider besluttede han at sige Stop. Da den første Trækningsdag i det næste Aar nærmede sig, kunde jeg mærke, at min Fader ikke var saa tilfreds med sin Beslutning, som han burde have været. Alle hans Venner og Bekjendte toge Sedler og speculerede paa deres Udsigter til at vinde. „Deres Lour maa dog ogsaa komme engang,“ sagde Een til ham, medens en Anden udtalte sit Haab om, at han nu med eet Slag maatte vinde tilbage alle de Penge, han havde sat til paa Lotteriet. Jeg kunde see, at det ærgrede ham at maatte svare, at han ingen Seddel havde taget, og at han aldrig mere vilde spille i Lotteriet, og naar Nogen drillede ham med hans Forknythed i denne Henseende, kunde han, der ellers havde et prægtigt, jævnt Humeur, blive gnaven i længere Tid. Han holdt imidlertid fast ved sin Beslutning, ligetil den sidste Løverdags inden Trækningen. Den nævnte Dag bad han mig efter Middagsmaaltidet komme ind til ham i hans Værelse, hvor han tiltalte mig som følger: „Jeg har noget høit Mærkeligt at fortælle Dig, min Dreng. Det har maaskee i og for sig Intet at betyde, maaskee er det en Sag af stor Bigtighed; men hvad saa Udfaldet end bliver, maa Du love mig høit og helligt, at holde det Hele hemmeligt, saalænge jeg lever.“

Jeg gav naturligviis det forlangte Lofte, og min gode Fader, der sad med et Rømmetørklæde om sit Hoved lige foran

en stor Jernkaffelovn — thi det var ved Vintertid, og han holdt meget af Varme — vedblev med den største Alvor:

„Du veed, min Dreng, at jeg har besluttet, ikke oftere at købe Lotterisedler, og at jeg ikke er den Mand, der pleier at handle imod en tagen Beslutning. Jeg er imidlertid ikke saa stibsfundet, at jeg skulde handle lige imod det aabenbareste — ja, jeg veed virkelig ikke, hvad jeg skal kalde det for, eller hvor det kommer fra, men Tingen er den — luk Døren af først, saa skal Du høre.“

Jeg kastede et uvilkaarligt Blik til en Glasfe Genever, der altid efter Bordet stod ved min Faders høire Haand, skjøndt jeg aldrig for havde seet ham bestjæntet.

„Nei, nei, Jofsa, der er ikke Noget ivoien i saa Henseende,“ sagde han, som Svar paa mit Blik; „skjøndt naar Du har hørt, hvad jeg har at fortælle Dig, vilde det ikke undre mig, hvad Du end troede om mig, saa mærkeligt er det, jeg har at berette Dig. Meent ud sagt føler jeg mig tilskyndet af en høiere Magt, som Tante Dorcas siger, til at købe Nr. 472.“

„Naar Tante Dorcas har Lyft til Et eller Andet, føler hun sig altid tilskyndet af en høiere Magt,“ svarede jeg ganske tørt.

„Du kan have Ret i, at der ikke er noget Overnaturligt i, at jeg, tiltrods for min bedre Overbevisning, har Lyft til at købe en Lotterisedel; men hvorfor just Nr. 472?“

Jeg var dengang en stædig ung Tyr, og lod mig ikke bevæge af denne Appel til min Høilse, men svarede blot ved at trække paa Skulderen. Fader blev lidt rød i Hovedet, men gjentog roligt sit Spørgsmaal.

„Du har maaffee drømt det,“ svarede jeg, „ligesom Mrs. Fosbey.“

Dette var en gammel Enke, der boede lige om Hjørnet i den næste Gade, og der tre Gange itraet havde drømt eet Numer, i hvilken Anledning hun havde laant Penge af min Fader til at besætte det med.

„Nei, min Dreng,“ svarede min Fader, ikke uden at føle sig lidt truffen, thi han havde ogsaa besat Numeret, der ikke var kommet ud; „drømt det har jeg ikke, men det gif til som følger: Du veed, at jeg lod denne Kaffelovn sætte op for nogle Dage siden, og at jeg brugte den første Gang i Tirsdags. Jeg gif som sædvanligt herind lige efter Middag, læste min Avis og blundede dernæst en Times Tid eller to; da jeg vaagnede op, stod der midt paa Kaffelovnsdøren, der, som Du seer, er ganske glat, med Bogstaver og Tal af Tid: Nr. 472! Jeg var lysvaagen og er fuldkommet vis paa, at Alt forholdt sig, som jeg her har fortalt Dig det. Jeg var imidlertid saa mistroisk mod mig selv — thi jeg indrømmer, at mit Sind var opfyldt af Tanken om Lotteriet, og at jeg lige havde drømt derom — at jeg ikke vilde tale til noget Menneſke om det, men ventede til næste Aften, da ganske det samme gjentog sig, saasandt jeg er en ærlig Mand! Atter drømte jeg om Lotteriet, og atter saae jeg, da jeg vaagnede op med mine Fødder paa Kaffelovnspladen, Nr. 472 staae i Luekrift paa Døren, som et hemmelighedsfuldt Bærfel, eller maaffee —“

„Som en Indskydelse fra Forsynet om, paa hvilken Maade Du bedst skal anbringe dine Penge,“ bemærkede jeg spødf.

„Ja, Du kan have Ret i, at det Hele er noget uimelig Tøi; men jeg kan imidlertid ikke faae det ud af mine Tanker, og da Collectionscontoret endnu ikke er lukket, saa vil jeg bede Dig, min kjære Dreng, gjøre mig den Tjeneste, at lade berøgen, og uden at sige et Ord til Noget om Grunden, købe mig Nr. —“

„Kjære Fader,“ afbrød jeg ham, „jeg har naturligvis ingen Ret til at foreskrive Dig Noget —“

„Ja, saa prøv heller ikke derpaa,“ svarede min Fader, der nu blev hed i Hovedet. „Her har Du Pengene. Snaa nu ikke meer, men gaa strax hen og køb mig Nr. 472, hvis det ikke er solgt. Er det solgt, saa jee at faae at vide, hvem der har købt det, og siig mig Bærfel derom. Jeg vil have det, hvad det saa skal koste mig; men hvis der ingen Gewinn falder paa det Numer, saa skal jeg aldrig mere spendere en Styver paa den lunefulde Fru Fortuna.“

Da min Fader i de sidste atten Aar havde truet hermed, gave hans Ord mig intet synderligt Haab om at see ham omvendt; mine Forventninger om, at der skulde falde en Gewinn paa Seddelen vare heller ikke store. Der var imidlertid ikke Andet for mig at gjøre, end at adlyde. Det var blevet sidste; men da det var Soverdagen for Træningen, var Contoret aabent til Kl. 8 om Aftenen; saa hvis Seddelen ikke var solgt, kunde jeg faae den endnu samme Aften. Der var rigtig nok ikke megen Sandsynlighed herfor, og jeg blev ikke synderligt overrasket ved at erfare, at Nr. 472 var blevet købt for mange Dage siden af en Herre, der boede paa Landet — omtrent en halv Meil nord for Kensingtons Palads. Min Fader syntes meget fluffet, da jeg underrettede ham herom; han sagde mig Godnat, og gif ind paa sit Værelse, idet han tilføiede, at han havde nogle Korretninger at besørge, der vilde holde ham oppe langt ud paa Natten.

Jeg havde ligget i min Seng og sov, jeg veed ikke hvorlange, da jeg vaagnede ved at høre Gadedøren lukkes til, skjøndt det stete saa sagte som muligt; for at see, hvem der

git med Døren saa silde, kastede jeg hurtigt nogle Blikke om mig og skyndte mig ned ad Trappen. Min Faders Hat og Overfrakke hang ikke paa deres sædvanlige Plads, saa jeg var vis paa, at det var ham, der nys var gaaet ud; jeg kunde heller ikke tvivle om Grunden dertil, thi Døren til hans Værelse stod aaben, og jeg kunde fra Korstuen see den fortryllede Kaffelovn, foran hvilken han havde siddet, med Nr. 472 skinnende mig imøde fra Jerndøren, ganske som han havde beskrevet mig det, med luende Bogstaver og Tal. Det var klart, at min Fader ikke havde kunnet modstaae denne tredie Aabenbarelse, men var ilet ud til Kensington, for at banke Lotterisedlens Kjøber og søge at affjæbe ham den. Hvilken Pris vilde han ikke komme til at betale ham for den, under saadanne Omstændigheder? Jeg kunde imidlertid ikke bringe over mit Hjerte at bebreide ham Noget i saa Henseende. Jeg havde jo nu selv faaet Bevis ihænde paa, at det forholdt sig rigtig med hans vidunderlige Syn. Her saae jeg jo Nr. 472 skinne og lyse mig imøde fra en Jerndør, der i Almindelighed var saa glat som bag paa min Haand. Ja! der stod 9 og 1, og 4 og 7 og 2 med luende Skrift, saa tydeligt som de røde Bogstaver i Almanaken. Der var noget Mystisk derved og jeg besluttede at vente til min Fader kom hjem igjen, for at fortælle ham, hvad jeg havde seet. Det værste derved var, at Kulkassen var tom, og at der efter nogle Timers Forløb — for kunde min Fader paa ingen Maade være hjemme igjen — vilde blive kaldt i Værelset. Dette slog ganske rigtig til; men efterhaanden som Kaffelovnen blev koldere og koldere stete der noget endnu Ubehageligere. Jeg saae nemlig de luende Tryllebogstaver, efter som Alden brændte jagere, blive mørkere og mørkere, og længe inden Alden var gaaet heelt ud vare de ganske sorte og usynlige. Den nøgne Sandhed stod nu klar for mig. Den mærkelige Indskrift paa Kaffelovnsdøren var kun Kaffelovns Fabriksnummer, der ikke faldt i Sinene, naar Døren var kaldt, men der, da Seriet i Skriftrækken var tyndere end rundt om, glødede naar der fyndes stærkt i.

Jeg opgav at sidde oppe, til min Fader kom hjem, og da han den næste Dag fortalte mig, at han havde været saa heldig at faae Sedlen tilkøbt for kun det Tredobbelte af den oprindelige Pris, nænnede jeg ikke, at meddele ham min Opdagelse fra den foregaaende Aften. Men da han mærkeligt nok vandt femhundrede Pund paa Nr. 472, og jeg frygtede for, at alle hans gode Beslutninger om for Fremtiden ikke at spille i Lotteriet nu vilde gaae i Lyset, betroede jeg ham Hemmeligheden, med Tilføielse af, at den vilde ophøre at blive en Hemmelighed, saafremt han atter vilde friske Lykken. Dette virkede, thi Intet er Folk mere bange for, end at komme til at staae i et latterligt Lys; først ved min Faders Død er min Tunge bleven løst.

Litteratur.

— Med det 18de Hefte af Bibelen, oversat af Dr. Jac. Chr. Lindberg, er Forlaget gaaet over til Forlagsbureauet. Subscriptionen staaer usorandret aaben. Dette 2det Oplag ventes sluttet i Lobet af Sommeren med det 19de Hefte.

— „Fæderiksborgske Tilstande“, en Skizze af W. H., er en samlet Udgave af en Række Artikler, der i længere Tid ere gaaede gennem „Nyveposten“. Ved Forfatterens nye Kjendtskab til dette Sogns Forhold saavel for som nu, samt til de Personer, der have boet der, bliver Læseren bestjænt med mange Detailbemærkninger af ikke ringe Interesse. (Hos Sandrup).

— Mechanicus Anton Rasmussen, hvis anerkjendte Dygtighed oftere har fundet fortjent Udtale her i Bladet, har i denne Tid omfendt en „Catalog og Pris-Courant over Bandedager, chirurgiske og orthopædiske Apparater osv.“, forsynet med Afbildninger til Lettelse ved forekommende Beskillinger.

— „En bodfærdig Synders gudelige Tanker i sin Gensomhed“ af Edvard Young er i en ny Oversættelse udkommet paa B. Pios Forlag.

— Erslevs store „Lærebog i den almindelige Geographi, til Brug for vore Latinsoler og Seminarier“ udgives allerede i andet Oplag, og denne Gang med offentlig Understøttelse. Der er foretaget enkelte Rettelser. Udgivelsen stæer i fire Hefter, hvoraf de to foreligge. (Jacob Erslevs Forlag.)

— Ludv. Chr. Müllers „Danmarks Historie“, tredje Udgave ved J. T. A. Lang, er fortsat med første Deels andet Hefte (Sagnhistoriens andet Hefte). (Th. Michælsen & Tillsøes Forlag.)

— „Om de geographiske Navne hos os“, et Ord til vore Læsere og Redactører, af Ed. Erslev — Særtryk af en Artikel i „Danfs Maanedsskrift“ — indeholder forskjellige Andet over sædvanlige Feil i Udtale og Skrift, samt Anviisninger paa deres Rettelse. Af praktiske Hensyn indlader Forf. sig selv paa nogen Inconsekvens; lignende Hensyn maae da tillade Andre, ei at følge ham i Et og Alt; men i det Hele taget fortjene hans Bestræbelser i denne Retning, som i andre, Opmærksomhed og Paaføynelse.

— „Musæus's Folke-Sventyr“, oversatte og udgivne af Cand. polit. M. Nathanson, ere nu afsluttede med femte Bind's tredje Hefte (hvert Bind kan saaes

for sig). Vi gjentage vor anbefaling af dette fortræffelige Værk, som her forelægges nordiske Læsere i en ny brugbar Form. Hvormange have ikke glædet sig ved Fortællingerne om Rubezahl, den stumme Kjærlighed, og de mange andre Søstre af samme Muse; den Dag i Dag, som endnu i mange Tider, kunne de fylde den Unges Phantasi og forkrifte os Alle ved deres lette, lunefulde Romanik. (Th. Sandrup's Forlag.)

— „I hvilken Retning bør vort høiere Skolevæsen reformeres?“ tre pædagogiske Opsatser af J. Mars, Skolebestyrer (i Norge), indeholder dels nogle mere almindelige, særdeles gode og læseværdige Bemærkninger om Skolens Opgave, dels en nærmere Udførelse af Forhold og Planer i det norske Skolevæsen; ogsaa i denne, første Part af Bogen findes Meget, som har Interesse for Læsere, og i det Hele er det lille Arbejde et værdigt Indlæg i en Strid, der næsten overalt og ikke mindst hos os staaer paa Dagsordenen. (Christiania; hos J. W. Cappelen.)

— „Smaaſkrifter om Cultur og Undervisning“, leilighedsvis udgivne af Skolebestyrer, Professor Martin Hammerich, ville tilfammen udgjøre fem Dele (kostende fem Rd. Km.), og deraf er tredje Deel kommen først, indeholdende: „Den lærde Skole og dens Reform; Realkollegiet; Landsbyffkolen“, derefter kommer anden, saa første, fremdeles femte og sluttelig fjerde Deel. Forfatterens ansete Navn og navnlig hans Ny paa saadanne Omraader, som Betragtninger over Skolevæsen og nordiske Culturforhold, især i literair Henseende, lader det forud være givet, at en Samling af hans mange Smaaſkrifter, fra talrige Programmer og Hefter, til en enkelt Bog vil blive modtaget med Opmærksomhed og Interesse, fornemmelig af Skolemand og Litterat, men dernæst ogsaa af Enhver, hvem vore derhen hørende aandelige Forhold ligge paa Hjerte. (Gyldenballe Boghandels Forlag.)

— „Tidskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben“, udgivet af E. Fogh og E. N. Lütken, tredje Række, tredje Bind, andet Hefte, indeholder: „Auglene og Infekterne“ af Tschudi; „Om Isdannelsen i Havet“, af Cr. Edlund (i Forhandlingar vid de skandinaviske Naturforskarnes niende Møte 1863, med en Efterkrift af Redactionen); „Solens Afstand fra Jorden“ af J. C. Eugen; „Naturhistoriske Notiser“. (P. G. Philipsens Forlag.)

— For at holde „Touristen i Nordsjælland“ i en saa praktisk Stand, at den iaar kan yde samme Velvinding paa Udsugter, som det i saa rigeligt Maal har vist sig at være Tilfellet ifjor, da den udgaves, har Forlagsbureauet ladet dens Slutning omarbejde efter de indtil 1ste Juni indtraadte Forandringer med Hensyn til Besørgningsmidler og Afgangstider. Disse fire Blade kunne Lærerne af Bogen gratis lade afhente gennem Bogladerne.

Musik.

— Allerede for mange Aar tilbage havde Kjøbenhavn i Lighed med andre større Stæder et Musikconservatorium, og endnu færdes adskillige Elever, der ere udgaaede fra dette, i forskjellige Livsstillinger; men den Sands for Musik, som dengang herskede, var ikke saa tilberligt udviklet, at en saadan Opdragelsesanstalt kunde finde tilstrækkelig Næring. Nu ere ikke alene Forholdene i musikalsk Henseende forbedrede, men ved en enkelt Mand, P. W. Moldenhauers, betydelige Gave har det været muligt at grundlægge Kjøbenhavns Musikconservatorium, hvortil der i disse Dage er udkommet en Indbydelse fra dets Bestyrelse: N. W. Gade, J. P. E. Hartmann og S. S. Paulli, og denne skulle vi anbefale til særlig Opmærksomhed. Ifølge den udsørgelige Plan skal der gives en omfattende og grundig Uddannelse i Musik, saavel i praktisk som theoretisk Henseende, og til dette Naals Opnaaelse har man søgt de bedste Lærere, der staae til Raadighed. Der er derfor vist ikke Tvivl om, at dette foretagende, der er sikret ved de fornødne aandelige og materielle Kræfter, vil udvikle sig til sand Gavn for Konsten og dens Dykere i den opvoksende Slægt.

Konst.

— Den syvende Levering af „Danfs Mindesmærker i photographiske Fremstillinger“ indeholder tvende Billeder af Christiansborgs Ydre, og eet af Riddersalen, hvis Glands fremtræder ypperligt saavel hvad Salen som hvad dens Speilbillede angaar. (Forlagt af Budy Müller & Co.)

— Kongen af Belgien har overdraget Maleren Arthur Stevens paa de fire Vægge i sit Privatværelse at afbilde de fire Aarsstider som kvindelige Figurer, klædte efter nyeste Mode. Konstneren, der med stort Mesterſkab gjengiver det moderne Toilettes Elegance, vil her faae Leilighed til i rigt Maal at glimre ved Efterligninger af Felsværk, Plaid, Musselin og Anpiinger; Brussel vil let kunne skaffe ham passende Modeller.

— Den aarlige Konststudstilling i Paris tæller iaar 3297 Numere, 257 færre end ifjor. Deraf er der 1928 Omalerier, 616 andre Malerier, 390 Billedhuggerarbejder, 75 architectoniske Tegninger, 172 Staal- og Kobberſtit, og 46 Lithographier.

D U E T.

Violino 1mo.

H. S. Paulli.

Violino 2do

M M R R

Charade.

Hvad først I monne see,
 Naar I min Krop betragter,
 Er Ord for Kval og Bæ,
 Og fulgt af fære Jagter.
 Min anden halve Part
 — Som derhos er den større —
 Man faaer paa vaaden Part
 Men bruger paa det Lørr.
 Mit Hele er et Barn
 Af Ondskab, Grimhed, Biddhed,
 Et grumme hæsligt Skarn,
 Der kjender ei til Mildhed.
 Men tager man mig fra,
 Hvad jeg i Midten bærer,
 Mig kjender Alle da
 Som Naal paa Alts Fortærrer.

Opløsning paa Gaaden i Nr. 352:

Treven. — Høndemaffer.

Opløst af: Pas paa i Maribo, en lille Trold i Kjøbenhavn, den lille Kunde.

AUG. J. WOLFF & CO.'S Annoncebureau,
Skindergade Nr. 2, 1. Sal,
 besørger til Originalpriser Bekjendtgørelser
 indførte i alle inden- & udenlandske Blade.

I Commission hos Undertegnede er udkommet:

Om og til Bondestanden.

Af en Godseier. — Pris 12 Sk.

G. E. C. Gad,
 Vimmelskiftet 32.

Døde.

Hofraad Dr. Ludvig Spengler, bekjendt Bodelæge, † 4de Juni i Ems.

Grev August Friederich Adolf v. Kielmannsegge, fra 1841—65 hannoveransk Gesandt i London, † 8de Juni paa sit Gods Søester-mølle i Hofsen.

Wilhelm Schirmer, udmærket Landkassamater, Professor ved Kunstakademiet i Berlin, † midt i Juni i Lyon paa Heimreisen fra Italien.

Fyrstinde Johanne Drogenheim-Regency, under Stuepillerinde i Wien, 41 Aar, † der 5 Juni.

Hos Undertegnede faaes:

10 Kriegskarten

aus Meyer's Handatlas.

I en Mappe 2 Rd. 12 Sk. Enkelte Kort à 26 Sk.
 C. C. Lose.

Th. G. Gilertsen,

Tapetserer & Sadelmager,

anbefaler sin rigt forsynede Boutik med Sophaer, Stole, Dame- og Lænestole m. m.

Bestillinger paa hele Meublements modtages og udføres hurtigt og smagfuldt.

Broderier monteres.

Kongens Nytorv Nr. 6.

Paa Forlagsbureauets Forlag er udkommen:

**Dante Alighieris
 Guddommelige Comedie.**

Oversat af Chr. K. F. Molbech. 2den Udgave. Tredie Deel (Skjærsilden). 4de Deel er under Pressen. Det Hele vil koste 4 Rd. heftet og indbundet i to elegante Bind 5 Rd.

Figaro, et Ugeblad, redigeret af Robert Watt,

har i det forløbne April-Kvartal indeholdt Bidrag af følgende navngivne Forfattere: H. C. Andersen, Erik Bøgh, Edgar Collin, (Breve fra C. N. Rosenkilde, Dr. Ryge, Winsløv jun., Frydendahl, N. P. Nielsen o. Fl.), Jul. Chr. Gerson, P. Hansen, Vald. Korffitsen, P. L. Møller, Adolph Recke, Chr. Richardt og S. Schandorph, foruden af flere pseudonyme saasom: V. T. (Xox), Monocolus, A., Hugh o. s. v.

Da disse og flere Forfattere ogsaa i den kommende Tid have tilsagt Redactionen deres Bistand, er det dens Haab, at den saaledes vil være istand til paa en fyldestgjørende Maade at tilfredsstille de Fordringer, der med Rette kunne stilles til et Blad som »Figaro» og som Redactionen har en yderligere Forpligtelse til at anvende alle sine Kræfter paa at søge opfyldte, eftersom den livlige Deeltagelse, Bladet allerede har vundet i den korte Tid, det har bestaaet, har vist, at Publicum følger dets Bestræbelser med Interesse.

I det kommende Kvartal vil Bladets Feuilleton indeholde Fortsættelse af de nu paabegyndte »Scener af Kunstnerlivet i Paris» af Robert Watt, afvekslende med andre originale Arbejder af forskjellige Forfattere.

»Figaro» udkommer hver Søndag, (for Provindserne expederes Bladet med Posten Lørdag Aften og vil saaledes overalt i Danmark kunne have i Løbet af Søndagen) smukt udstyret i Folio-Format og tilbringes Abonnenterne for 72 Sk. Kvartalet; i Provindserne, Sverig og Norge med Tillæg af Forsendelsesomkostningerne.

»Figaro» kan bestilles paa alle kgl. Postcomptoirer, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn endvidere paa Blades Expeditioncomptoir, Østergade 16, Stuen over Gaarden, hvor der ogsaa modtages Avertissementer.

Da der endnu findes et lille Oplag af »Figaros» første Kvartal, ville tiltrædende Quartalsabonnenter erholde dette gratis, mod snarest muligt at indsende Qvittering med den nødvendige Paategning fra vedkommende Postcomptoir.

Paa vort Forlag er udkommet:

Touristen i Nordsjælland,

Illustreret Veiviser paa Udflugter mellem Kjøbenhavn og Helsingør.
 Indeholdende veiledende Beskrivelser over Toure i det nordøstlige Sjælland med 32 Prospector i Træsnit og 4 lithographeerede Kort.

(Med Rettelser og Forandringer sluttede den 1ste Juni 1866).

Pris 72 Sk. heftet; 88 Sk. indb. i rødt Shirting.

Eierne af 1ste Oplag kunne, ved Forevisning af deres Exemplarer, gratis erholde ombyttet Side 95 og følgende imod de paany trykte tilsvarende Sider, hvilke indeholde de indtil 1ste Juni 1866 foretagne Forandringer.

Faaes i alle Boglader samt paa Jernbanestationerne i Nordsjælland.

FORLAGSBUREAUET I KJØBENHAVN.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Gyldendalske Boghandel. C. C. Lose.)

4. Kvartal af „Ill. Tidendes“ 7. Bind er begyndt den 1. Juli 1866.

Hver Søndag udgaaer et ottesidet trespaltet Ark i Folio; Tillæg gratis. Subskription modtages i alle Landets Boglader og paa samtlige Postcomptoirer. Tiltrædende Subskribenter kunne erholde de foregaaende Quartaler, med Undtagelse af det udsolgte Januar Kvartal 1864, heftede i Omslag.

Prisen er 2 Rdlr. Kvartalet, inclusive Forsendelsesomkostningerne.

FORLAGSBUREAUET I KJØBENHAVN.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Gyldendalske Boghandel. C. C. Lose.)

Veirforholdene paa Landbohøjskolen
 fra den 22de til den 28de Juni incl.

Dato.	Middelbarne (C. o.)	Høieste Barne.	Løveste Barne.	Frugtighedstallet Nr. 2 i pCt.	Rufttrøt.	Regnhaide i Linier.
22de ..	16,1	22,0	13,4	55	28" 2,24	—
23de ..	17,8	24,0	14,0	70	28" 2,91	—
24de ..	18,9	27,5	14,0	60	28" 4,64	—
25de ..	20,6	27,0	12,0	50	28" 3,86	—
26de ..	21,4	28,5	12,5	50	28" 3,18	—
27de ..	21,9	29,0	12,5	45	28" 0,03	—
28de ..	22,1	29,0	16,5	55	28" 1,60	—

Anm. Middelbarne er bestemt ved Sagttagelser Nr. 7, 12 og 11 og Rufttrøt truffet som Middelbarne af Sagttagelser Nr. 8, 9 og 10.

Verdens Barometret.

London	26 Juni	3 pCt.	Confols . . . 87.
Paris	26	3	Rente . . . 63. 15.
Wien	26	5	Metallicus . 57.
Berlin	26	3 1/2	Staats-Sch. 7 1/4.
Kjøbenhavn	29	4	Rgl. Obligat. 85

Paa vort Forlag er udkommet og faaes i alle Boglader samt paa Postcomptoirerne:

Tidsskrift for Havevæsen.

Redigeret af J. A. Dybdahl.

Nr. 7. Martagon-Gruppen af Lilieslægten eller Turbanlillerne, oversat efter Kochs »Wochenschrift». — Svar paa Hr. Fables Bemærkninger om »Frugttrædyrkningen i Jylland» i »Tidsskrift for Frugttrædyrkere», af Handeltgartner Bøgh i Horsens. — Oversigt over de vigtigste forestaaende Havearbejder i Juli Maaned, af Gartner Hindberg paa Eenrum. — Meddelelser efter fremmede Tidsskrifter: Om Anvendelse af Hornspanner, af G. Brøchner. — Dødsfald — Om Anvendelse af Ordene Mistbank, Drivbed og Varmeded, af C. Grønlund og Red. — Bekjendtgørelse om Haveselskabets Frugtstilling i i October d. A. — Torvepriser. — Bekjendtgørelser.

Tidsskriftet udkommer den 1ste og 15de i hver Maaned. Prisen er overalt 1 Rd. Kvartalet.

April Kvartal 1866, indeholdende Nr. 1—6. kan erholdes i enhver Boglade til Gjennemsyn.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

Marienlyst Søbade.

Saisonen er begyndt den 15de Juni.

Strøm-, Styrt-, Regn- og Douchebade samt varme Søbade, saavel for Damer som Herrer. Brøndcur og Melkecur kunne bruges paa Stedet.

Til Slottet og Hamlets Terrasse er Adgang for Abonnenterne. Abonnement for een Uge og derover giver fri Adgang til de i Abonnementstiden stedfindende Soirées dansantes, hvortil ellers Adgang betales med 1 Rd. pro persona.

Restaurationen paa Slottet er paa det omhyggeligste soigneret. Der serveres saavel à la carte som ved table d'hôte.

Et godt Musikkorps vil daglig musicere i Parken. Lyst- og Fisker-Baade med Redskaber; Æsler, Heste og Vogne til Udflugter i Omegnen kunne faaes.

Beboelsesleiligheder findes i det ganske nærved Slottet og Badene, med en udmærket Udsigt, beliggende Hôtel Garni med komfortabelt og smukt indrettede Værelser, ligesom ogsaa i Etablissementets andre Bygninger og Privatboliger.

Nærmere Underretning meddeles Søbadet Marienlysts Contoir pr. Helsingør.

Til K. S. 7 Deres Digt kan ikke benyttes.

- C. T. P. J. Brevet er kommet Gaadens Forfatter ihænde.
- O. S. i H—s. Det Indsendte egner sig ikke for vort Blad.
- g—r. De har forglemt at sende Opløsningen.
- H. R. Manuscriptet kom os for sildre ihænde til den nævnte Brug; det maa ogsaa forkortes.
- William G. Vi beklage, ikke at kunne opfylde Deres Ønske.

Udgivet af Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.